

KFA FUARCILIK
Küresel Fuar Acentesi
Global Fair Agency

ALMANYA'DA COVID-19 SALGINI

MAYIS 2020

İÇİNDEKİLER

GRAFİK LİSTESİ	2
ŞEKİL LİSTESİ	2
TABLO LİSTESİ	3
KISALTMALAR	3
1. COVID-19 (KORONAVİRÜS) SALGINI	2
1.1. COVID-19 NEDİR?	2
1.2. COVID-19'UN BELİRTİLERİ VE ÇEŞİTLERİ	3
1.3. COVID-19'DAN KORUNMA YOLLARI	5
1.4. TEDAVİ YÖNTEMLERİ	6
2. DÜNYADA COVID-19 (KORONAVİRÜS) SALGINI	6
2.1. SALGINA İLİŞKİN VERİLER	8
2.2. DÜNYADA EN ÇOK VAKA GÖRÜLEN ÜLKELER	13
2.2.1. ÜLKEMİZDE SALGIN VERİLERİ	15
2.3. DÜNYADA DAHA ÖNCE GÖRÜLMÜŞ SALGIN HASTALIKLAR	15
3. ALMANYA'DA COVID-19 (KORONA) PANDEMİSİ	17
3.1. ALMANYA'DA SAĞLIK SEKTÖRÜ	17
3.2. VAKA SAYISI VE DEĞERLENDİRİLMESİ	18
3.3. EKONOMİK DEĞİŞİM	20
3.4. TOPLUMSAL DEĞİŞİM	25
3.5. HÜKÜMETİN ALDIĞI TEDBİRLER	28
3.5.1. SAĞLIK SEKTÖRÜNDE ALINAN TEDBİRLER	28
3.5.2. EKONOMİK TEDBİRLER	30
3.6. LOJİSTİK TEDBİRLER	34
3.7. PAYDAŞI OLUNAN ULUSLARARASI DESTEKLER	35
3.8. GELECEĞE DÖNÜK BEKLENTİLER	36
4. ALMANYA – TÜRKİYE İLİŞKİLERİ	38
4.1. EKONOMİK DURUM	38
4.2. LOJİSTİK DURUM	39
4.3. KARŞILIKLI GERÇEKLEŞTİRİLEN YARDIMLAR	40
5. KAYNAKÇA	41

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Covid-19 Dünya Haritası Genel Verileri	13
Grafik 2: Covid-19 Türkiye Haritası Genel Verileri	15
Grafik 3: Federal Almanya'da Vaka ve Durum Karşılaştırması	18
Grafik 4 Almanya'da (GSYH) 2016-2020 yılları 3 Aylık Değişimleri (fiyat, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış)	20
Grafik 5 COVID-19 Krizi: 2020 ve 2021'de Almanya'daki ekonomik sektörlerin brüt katma değerindeki değişikliklerin tahmini (bir önceki yıla göre; 28.04.2020)	21
Grafik 6: Federal Almanya'da nCov-19 Salgınının Çalışma Hayatına Etkileri	26
Grafik 7: Nisan 2019'dan Nisan 2020'ye kadar Almanya'da işsizlik oranı	26

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: COVID-19 Salgının İlk Günleri	2
Şekil 2: Çin'den Yayılan Koronavirüsün Başlıca Belirtileri	3
Şekil 3: Koronavirüsün Mikroskopik Görüntüsü	4
Şekil 4: Koronavirüsten Korunmak İçin Neler Yapılmalıdır?	5
Şekil 5: Koronavirüsün İşletmelerde Üretim-İmalat Süreçlerine Etkisi	10
Şekil 6: Dünya Çapında COVID-19 Tedbirleri Kapsamında Kapanan Okullar	11

Şekil 7:Dünya Çapında Ülkelere Göre Onaylanmış Vaka Sayıları	13
Şekil 12: Alman ithalat hacminde Mart 2019'dan Mart 2020'ye göre değişim	25

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Dünyada En Çok Vaka Görülen Ülkeler	14
Tablo 2: Federal Almanya ve Eyaletlerinde Vaka Sayıları	19
Tablo 3 2020'de Alman Federal Eyaletlerinde İki Aylık COVID-19 Duraklaması Nedeniyle GSYİH'daki Düşüş İçin Olası Senaryo Hesaplamaları	22
Tablo 4: 2020 Ve 2021'deki COVID-19 Krizi Ve Önceki Tahminlerden Bir Değişiklik Göz Önüne Alındığında Almanya İçin Önemli Ekonomik Verilerin Tahmini.....	23
Tablo 5: COVID-19 Krizi 2020 Ve 2021 İçin Almanya'nın Gayri Safi Yurtiçi Hasılasına Büyüme Katkılarının Tahmini (Fiyat Ayarlı GSYİH'ya Büyüme Katkıları; Yüzde Puan; Baz Senaryoya Göre).....	23
Tablo 6: 2020 Ve 2021 Yıllarındaki Covid-19 Krizi Nedeniyle Hükümet Gelirleri Ve Harcamalarının Yanı Sıra Önemli Finansal Göstergelerin Tahmini (Temel Senaryoya Göre Milyar Euro / GSYİH'in Yüzdesi Olarak).....	24
Tablo 7 Mart 2020' itibarıyla Sanayide Üretimde Bir Önceki Aya Göre (Fiyat, İş Günü Ve Mevsimsellikten Arındırılmış) Üretimde Değişim.....	25
Tablo 8: 2019-2020 İlk Çeyrek İhracat Rakamları (1.000 USD)	39

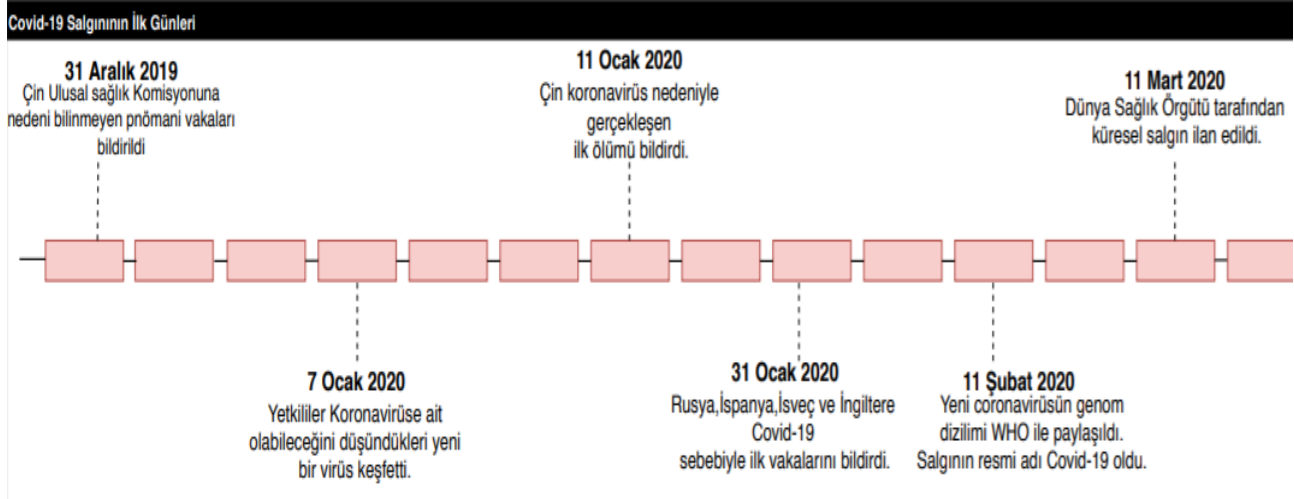
KISALTMALAR

ABD: Amerika Birleşik Devletleri
CDC: Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezi
COVID-19 : Korona Virüs Hastalığı-19
DAX: Alman Birleşik Borsa Endeksi (Deutscher Aktienindex)
DSÖ: Dünya Sağlık Örgütü
ECB: Avrupa Merkez Bankası
FED: ABD Merkez Bankası
FTSE: Financial Times Menkul Kıymetler Borsası/Londra Borsası (Financial Times Stock Exchange)
ICVT: Uluslararası Virüs Taksonomisi Komitesi
IMF: Uluslararası Para Fonu
KGF: Kredi Garanti Fonu
KKE: Kişisel Koruyucu Ekipman
MERS: Ortadoğu Solunum Yetmezliği Sendromu (Middle East Respiratory Syndrome)
RNA: Ribo Nükleik Asit
SARS: Şiddetli Akut Solunum Yetmezliği Sendromu (Severe Acute Respiratory Syndrome)
SARS-Cov-2: Şiddetli Akut Solunum Yolu Sendromu Koronavirüsü 2
UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü
vb.: ve benzeri
vs: vesaire

1. COVID-19 (KORONAVİRÜS) SALGINI

İlk olarak, Çin'in Hubei bölgesinin başkenti olan Wuhan şehrinde Aralık 2019 sonunda çeşitli hastalarda belirli bir neden olmaksızın gelişen ve tedavi ile aşılar cevap vermeyen bir zatürre (pnömani) görülmesi üzerine SARS-CoV-2 olarak adlandırılan yeni bir koronavirüs teşhis edilmiştir. Kısa süre içerisinde de bu virüs ile ilişkili enfeksiyonların bir salgın halini aldığı görülmüştür. Kişiden kişiye bulaşabilen virüsün bulaşma oranı 2020 Ocak ortasında büyüme göstermiş, ilerleyen zamanlarda Avrupa, Kuzey Amerika ve Asya-Pasifik'te yer alan çeşitli ülkelerde yaşanan virüs vakaları rapor edilmeye başlanmıştır. 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından küresel salgın ilan edilmiştir.

Şekil 1: COVID-19 Salgının İlk Günleri

1.1. COVID-19 NEDİR?

Koronavirüsler, hayvanlarda veya insanlarda hastalığa neden olabilecek büyük bir virüs ailesidir. Koronavirüsler; esas kaynağı yarasalar olmak üzere develer, kediler ve sığırlar gibi birçok hayvan türünde yaygın olarak görülen bir virüs ailesidir. Bu virüsler nadiren de olsa hayvanlardan bulaşma yolu ile insanları enfekte edebilir. MERS ve SARS Koronavirüs gibi insandan insana bulaşabilir. İnsan koronavirüsleri ise ilk 1960'lı yıllarda tespit edilmiştir. Koronavirüsler RNA virüsleridir ve alfa, beta, gama ve deltakoronavirüsler olarak 4 alt grupta incelenmektedir. Mikroskopik olarak etrafında taç görünümü ya da güneşteki patlamalara benzer şekilde bir hale vardır. Bu nedenle Latince'de taç anlamına gelen COVID-19 ismi verilmiştir, kısacası koronavirüs (coronavirüs) taçlı virüs anlamına gelmektedir. Bu taç görünümü, virüsün zarfında yıldızimsı çıkıntılar şeklinde bulunan glikoproteinlerden oluşmaktadır. Koronavirüs ailesi bilinen en büyük genomik yapıya sahip (30 kb genom) RNA virüs ailesidir.

Wuhan şehrinde salgına neden olan koronavirüs diğerlerinden farklı olduğu için geçici olarak yeni keşfedilmiş koronavirüs olarak isimlendirilmiştir (2019-nCov). İnsanlarda, koronavirüsün soğuk algınlığından Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS) ve Şiddetli Akut Solunum Sendromu (SARS) gibi daha şiddetli hastalıklara kadar solunum yolu enfeksiyonlarına neden olduğu bilinmektedir. COVID-19 (eski adıyla 2019-nCov), MERS ve SARS'a genetik olarak benzer şekilde bir betakoronavirüstür. Özellikle SARS virüs ile yakın benzerliğe sahiptir. Lakin özellikleri yönünden farklılıklar göstermekte ve zaten bu yüzden ayrı bir isimle anılmaktadır.

11 Şubat itibarıyla DSÖ yeni korona virüsü COVID-19 (COVID-19virus disease-19) olarak isimlendirmiştir. COVID-19 ismine karar verilirken DSÖ danışmanları sadece hastalığa neden olan virüs türüne odaklanmıştır. Co ve Vi koronavirüsten, "d" İngilizcede hastalık anlamına gelen "disease" kelimesinden, 19 ise vakaların

görülmeye başlandığı yıl olan 2019'dan gelmektedir. Dünya Sağlık Örgütü bu hastalığı COVID-19 olarak isimlendirmesine karşın, Uluslararası Virüs Taksonomisi Komitesi (ICVT) bu virüsün ismini SARS-CoV-2 olarak belirlemiştir. Çünkü 2002 yılında ortaya çıkan bir başka koronavirüs olan SARS ile genomik yapısı %82 oranında eşleşmektedir.

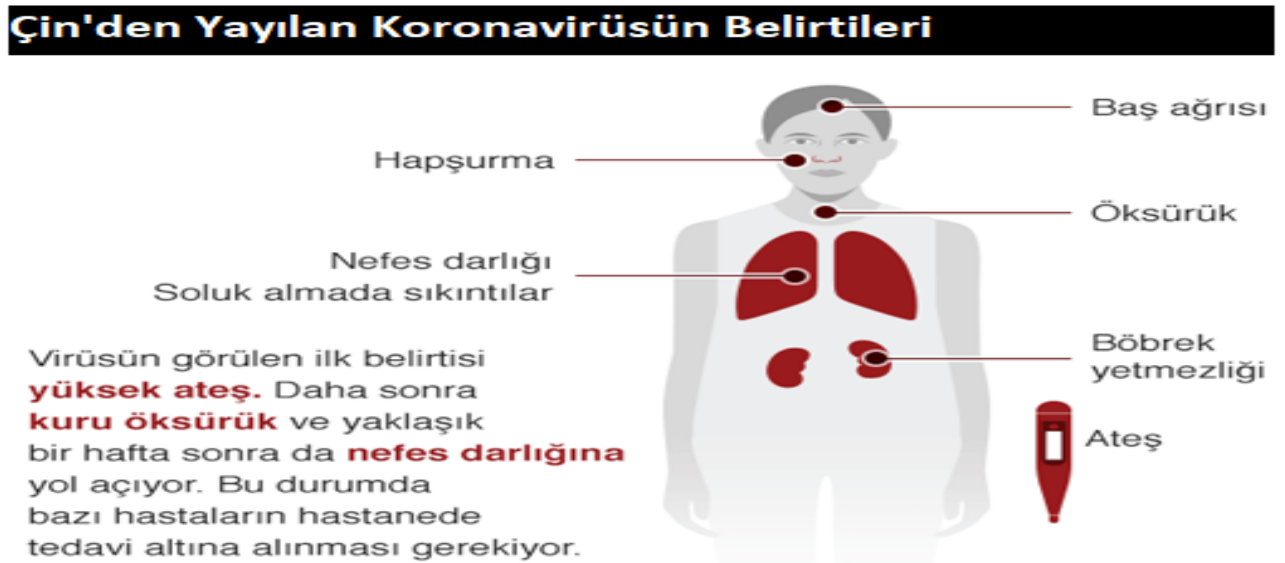
Koronavirüsün, virüs ile temastan semptomların oluşmasına kadar geçen sürenin (kulukça süresi) 2 ile 27 gün olduğu, virüsün belirtiler ortaya çıkmadan önce de bulaşıcı olduğuna dair bazı kesin olmayan kanıtlar bulunmaktadır. Ayrıca virüsün, bağışıklık sistemi zayıf olan ileri yaştakiler ve çok genç olanlar için virüsün pnömoni veya bronşit gibi çok daha ciddi solunum yolu hastalığına neden olduğu görülmüştür. Elde edilen veriler doğrultusunda ileri yaş ve eşlik eden hastalığı (astım, diyabet, kalp hastalığı gibi) olanlarda virüsün ağır hastalık oluşturma riskinin daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

1.2. COVID-19'UN BELİRTİLERİ VE ÇEŞİTLERİ

Hastalıkları Kontrol ve Önleme Merkezine (CDC) göre tüm semptomların yanı sıra bir hastanın SARS-CoV-2 yönünden değerlendirilmesi için hastalığının laboratuvarca kanıtlanmış olması, hastalığın yeni tespit edildiği yahut fazla ilerleme kaydetmediği bölgelerde ise yurt dışı seyahat geçmişi ve bu kişilerle temas geçmişi araştırılarak ortaya konması gerekmektedir. Bu kriterleri sağlamayan fakat şiddetli hastalık belirtisine sahip ve etiyolojisi belirlenememiş vakaların da yeni koronavirüs açısından değerlendirilmesi gerekebilmektedir. Bildirilen semptomlar vakaların %90'ında ateş, %80'inde yorgunluk ve kuru öksürük, %20'sinde nefes darlığı ve %15'inde solunum sıkıntısı içermektedir. Yaygın olmayan semptomlar ise baş ağrısı, burun tıkanıklığı, boğaz ağrısı, balgamlı öksürük, kas veya eklem ağrısı, üşüme, mide bulantısı veya kusma ve ishaldir. Göğüs röntgeni her iki akciğerde de belirti vermekte ve kan testleri genellikle düşük beyaz kan hücresi sayımı göstermektedir.

Koronavirüs enfeksiyonları, üst ve alt solunum yollarını etkilemektedir. Sıklıkla hafif üst solunum yolları enfeksiyonu (soğuk algınlığı) şeklinde geçirilmesine rağmen bu enfeksiyonda şiddetli hastalık tablosu ve ölüm görülebilmektedir. SARS ve MERS virüs şiddetli solunum yolu hastalığına neden olurken henüz keşfedilmiş COVID-19 klinik belirtileri tam açık değildir. Onaylanan vakalarda bulgular ise az ya da hiç semptom olmayan tablodan, şiddetli hastalık ve ölüme kadar geniş bir aralıktadır. Çoğu insanın özellikle çocukluk döneminde koronavirüs enfeksiyonu geçirdiği düşünülmektedir. Genç kişilerde hastalık hafif soğuk algınlığı şeklindeyken şiddetli solunumsal yetmezlik daha sıklıkla ileri yaştaki kişilerde ve yaşı fark etmeksizin eşlik eden diğer hastalıkların varlığında (hipertansiyon, diyabet, kalp-damar hastalıkları, kanser, bağışıklık sisteminin baskılandığı durumlar) görülmektedir.

Şekil 2: Çin'den Yayılan Koronavirüsün Başlıca Belirtileri

Kaynak: Dünya Sağlık Örgütü

Yetişkinlerde ve çocuklarda görülen nezle vakalarının önemli bir kısmından koronavirüslerin sorumlu olduğu düşünülmektedir. Bu virüs grubu, ateş ve bademciklerin büyümesi gibi semptomlara neden olmakla beraber en çok kış ve erken baharda nezleye yol açmaktadır. Bunlara ek olarak koronavirüsler zatürre ile bronşite neden olabilmektedirler. 7 adet farklı insan koronavirüsü bulunmaktadır:

1. İnsan koronavirüsü 229E (HCoV-229E)
2. İnsan koronavirüsü OC43 (HCoV-OC43)
3. SARS koronavirüsü (SARS-CoV)
4. İnsan koronavirüsü NL63 (HCoV-NL63, Haven koronavirüsü)
5. İnsan koronavirüsü HKU1
6. MERS koronavirüsü (MERS-CoV)
7. Yeni koronavirüs (CoVID-19)

Şiddetli Akut Solunum Yolu Sendromu (SARS)

İnsanlarda SARS-CoV koronavirüsünün neden olduğu bir solunum yolu sendromudur. 2002 ile 2003 yılları arasında Hong Kong'dan yayılan SARS salgını neredeyse pandemi haline gelmiş ve dünya çapında 8422 vaka ve 1524 ölüme yol açmıştır. Dünya Sağlık Örgütü ölüm oranını %10,9 olarak açıklamıştır.

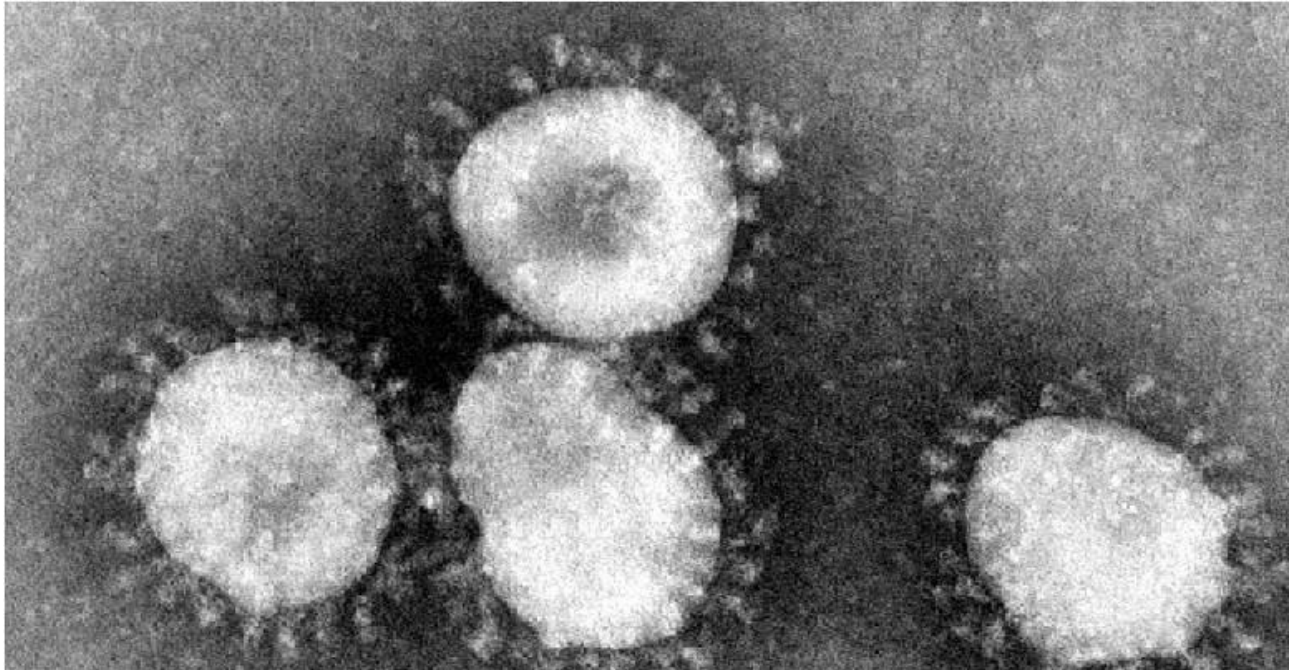
Orta Doğu Solunum Sendromu (MERS)

İlk olarak 2012 yılında Suudi Arabistan'da tespit edilmiş, MERS-CoV'un yol açtığı bir koronavirüs enfeksiyonudur. Bu virüsün bulaştığı hastaların %36'sı hayatını kaybetmektedir. Nefes darlığı, öksürük ve ateş hastalığın en önemli belirtileri arasındadır. Bazı bünyeler hastalığı hafif belirtilerle atlatabilir. Hastalıktan kurtulanların virüsü bulaştırma riski yoktur.

Şiddetli Akut Solunum Yolu Sendromu Koronavirüsü 2 (SARS-Cov-2)

Şiddetli akut solunum yolu sendromu koronavirüsü 2 veya COVID-19 veya Wuhan koronavirüsü, ilk olarak 2019'da bildirilmiş, Çin'in Wuhan kenti kökenli bir virüstür. İnsandan insana bulaşabilen virüsün bulaşma hızı 2020 yılının Ocak ayı ortalarında hızlanmıştır. Virüsün kuluçka dönemi 4-14 gündür. Virüsün bulaştığı bireylerde görülen ölüm oranının %3'ün altında olduğu tahmin edilmektedir.

Şekil 3: Koronavirüsün Mikroskopik Görüntüsü

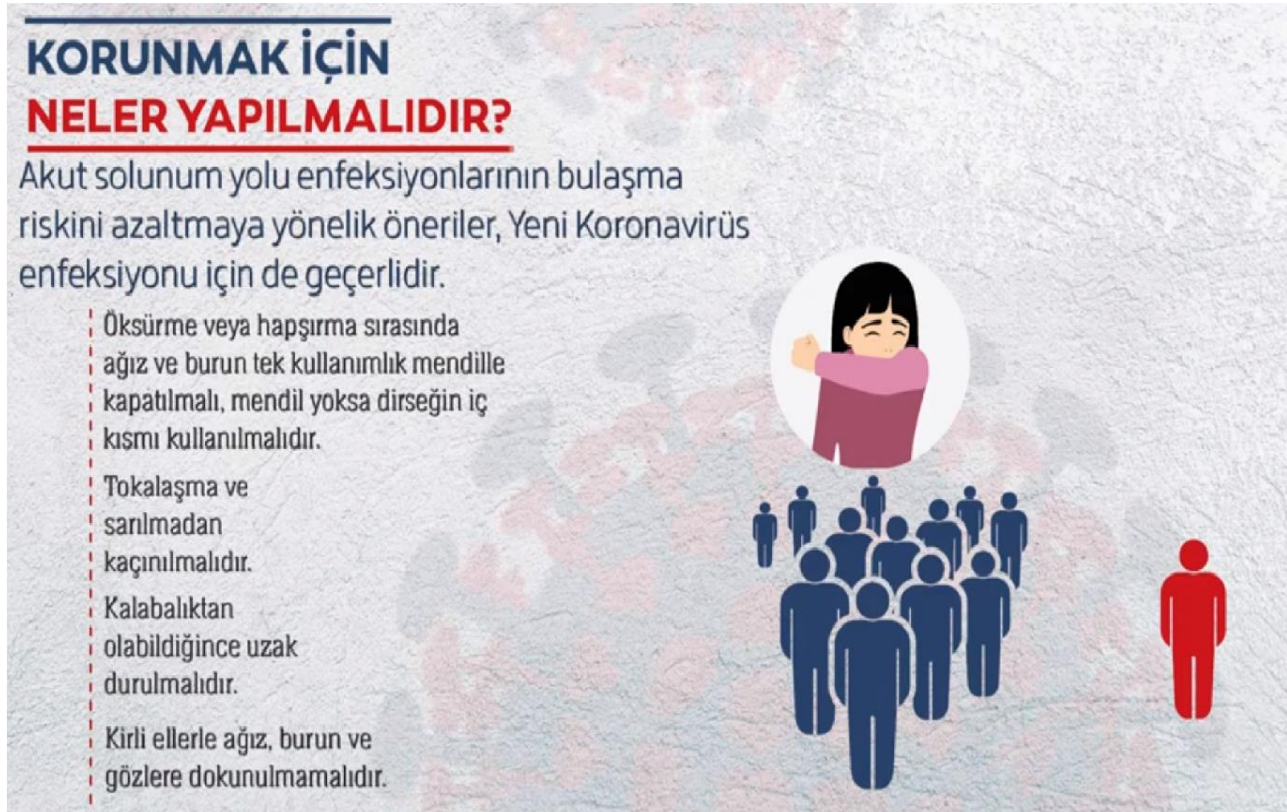
Kaynak: Rusya İnsan Sağlığı ve Tüketiciyi Koruma Kurumu

1.3. COVID-19'DAN KORUNMA YOLLARI

Kişisel hijyen kuralları korunma için oldukça önemlidir. Bireylerin dikkat edebileceği kişisel hijyen kuralları olarak elleri sıkça yıkamak veya virüsleri öldürebilecek kolonya veya diğer antibakteriyel maddeler ile elleri temizlemek en temel kurallardandır.

Virüs çok kolay bulaşabildiği için ek korunma önlemleri alınmalıdır. Virüsün en temel bulaşma yolu solunum yolu olduğu için kalabalıklardan uzak durmak, başka kişilerle yakın etkileşimden kaçınmak, solunum yollarını korumak virüsten korunmayı sağlayabilir. Kalabalık ortamlara girildiğinde solunum yollarının maske veya başka herhangi bir bez ile kapatılması havada bulunan damlacıkların solunmasını engelleyeceği için koruyucu önlem olarak uygulanabilir. Eğer bu şekilde bir önlem alınıyorsa maskelerin 2 veya 3 saat aralıklarla değiştirilmesi, diğer koruyucu atkı veya şal benzeri bezlerin de sıklıkla değiştirilmesi ve yıkanması gerekmektedir.

Şekil 4: Koronavirüsten Korunmak İçin Neler Yapılmalıdır?

Kaynak: T.C. Sağlık Bakanlığı

T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından belirlenen önlemler şu şekilde sıralanmıştır:

- El temizliğine dikkat edilmelidir. Eller en az 20 saniye boyunca sabun ve suyla yıkanmalı, sabun ve suyun olmadığı durumlarda alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır. Antiseptik veya antibakteriyel içeren sabun kullanmaya gerek yoktur, normal sabun yeterlidir.
- Eller yıkanmadan ağız, burun ve gözlerle temas edilmemelidir.
- Hasta insanlarla temastan kaçınılmalıdır (mümkün ise en az 1 metre uzakta bulunulmalıdır).
- Özellikle hasta insanlarla veya çevreleriyle doğrudan temas ettikten sonra eller sık sık temizlenmelidir.
- Öksürme veya hapsirme sırasında burun ve ağız tek kullanımlık kağıt mendil ile örtülmeli, kağıt mendilin bulunmadığı durumlarda ise dirsek içi kullanılmalı, mümkünse kalabalık yerlere girilmemeli, eğer girmek zorunda kalınıyorsa ağız ve burun kapatılmalı, tıbbi maske kullanılmalıdır.

- Hastaların yoğun olarak bulunması nedeniyle mümkün ise sağlık merkezlerine gidilmemeli, sağlık kuruluşuna gidilmesi gereken durumlarda diğer hastalarla temas en aza indirilmelidir.
- Çiftlikler, canlı hayvan pazarları ve hayvanların kesilebileceği alanlar gibi genel enfeksiyonlar açısından yüksek riskli alanlardan kaçınılmalıdır.
- Seyahat sonrası 14 gün içinde herhangi bir solunum yolu semptomu olursa maske takılarak en yakın sağlık kuruluşuna başvurulmalı, doktora seyahat öyküsü hakkında bilgi verilmelidir.

Benzer şekilde T.C. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın açıkladığı 14 kural ise şu şekildedir:

- Ellerinizi sık sık su ve sabun ile en az 20 saniye boyunca ovalayarak yıkayın.
- Soğuk algınlığı belirtileri gösteren kişilerle aranızda en az 3-4 adım mesafe koyun.
- Öksürme veya hapşıрма sırasında ağız ve burnu tek kullanımlık mendille kapatın. Mendil yoksa dirseğin iç kısmını kullanın.
- Tokalaşma, sarılma gibi yakın temaslardan kaçının.
- Ellerinizi gözlerinize, ağzınıza ve burnunuza dokunmayın.
- Yurt dışı seyahatlerinizi iptal edin ya da erteleyin.
- Yurt dışından dönüşte ilk 14 günü evinizde geçirin.
- Bulunduğunuz ortamları sık sık havalandırın.
- Kıyafetlerinizi 60-90°C'de normal deterjanla yıkayın.
- Kapı kolları, armatürler, lavabolar gibi sık kullandığınız yüzeyleri su ve deterjanla her gün temizleyin.
- Soğuk algınlığı belirtileriniz varsa yaşlılar ve kronik hastalığı olanlarla temas etmeyin, maske takmadan dışarı çıkmayın.
- Havlu gibi kişisel eşyalarınızı ortak kullanmayın.
- Bol sıvı tüketin, dengeli beslenin, uyku düzeninize dikkat edin.
- Düşmeyen ateş, öksürük, ve nefes darlığınız varsa, maske takarak bir sağlık kuruluşuna başvurun.

1.4. TEDAVİ YÖNTEMLERİ

Henüz hastalığı tedavi edecek herhangi bir antiviral ilaç bulunmamaktadır. Diğer viral enfeksiyonların tedavisinde kullanılan antiviral ilaçlar koronavirüs enfeksiyonlarının tedavisinde de denenmiş ancak etkili bir sonuç elde edilememiştir. Mevcut ilaçların test edilmesi de dahil olmak üzere geliştirme çabaları devam etmektedir. Kullanılan tedavi semptomatik olup yatak istirahati, bol sıvı tüketimi ve günlük alınması gerekli kaloringin alınması vücut direnci açısından gereklidir. Zira hastalığı tedavi edecek olan vücut direncidir. Hastanın genel durumuna göre gerekli destekleyici tedavi uygulanmaktadır. Hastalığın şiddetine bağlı olarak oksijen tedavisi, intravenöz sıvılar ve solunum desteği uygulamaları gerçekleştirilmektedir.

2. DÜNYADA COVID-19 (KORONAVİRÜS) SALGINI

Pandemi, en basit tanımıyla dünyada eşzamanlı olarak çok yaygın bir şekilde çok fazla sayıda insanı tehdit eden bulaşıcı hastalıklara verilen isimdir. Bir hastalığın pandemi ilan edilmesi Dünya Sağlık Örgütü tarafından yapılmaktadır. 2009 yılında yine aynı şekilde bütün dünyayı saran hastalık domuz gribi de pandemik hastalık ilan edilmiş, yüzbinlerce kişinin ölümüne sebep olmuştur.

Bir hastalığın pandemi olabilmesi için istikrarlı bir şekilde, dünyanın farklı noktalarında, kitleler üzerinde görülmeye başlaması gerekmektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün tanımlamasına göre bir hastalığın pandemi olabilmesi için üç kriter aranmaktadır:

- Yeni bir virüs olması,
- İnsanlara kolayca geçebilmesi,
- İnsan insana kolay ve sürekli bir şekilde bulaşması.

İlk olarak Aralık 2019 tarihinde Çin'in Hubei bölgesinin başkenti olan Wuhan'da belirli bir neden olmaksızın gelişen ve tedavi ile aşılar cevap vermeyen bir zatürre görülmesi üzerine yeni bir koronavirüs teşhis edilmiştir. Kişiden kişiye kolaylıkla bulaşabilen bu virüsün bulaşma oranı 2020'nin Ocak ortasında büyüme göstermiştir.

İlerleyen zamanlarda Avrupa, Kuzey Amerika ve Asya Pasifik'te yer alan çeşitli ülkelerde yaşanan virüs vakaları rapor edilmeye başlanmıştır. 11 Mart 2020 tarihine gelindiğinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel salgın (pandemi) ilan edilmiştir. 13 Mart 2020'de Avrupa'nın artık koronavirüs krizinin merkez üssü haline geldiği bildirilmiştir.

Virüsün yayılmasını önlemek amacıyla alınan önlemler ilk olarak virüsün ilk ortaya çıktığı Wuhan'da gerçekleştirilmiştir. Wuhan'ın içine ve dışına seyahatlerde etkili bir karantina, 23 Ocak 2020 saat 10'dan itibaren uygulanmaya başlanmıştır. Wuhan'a ve Wuhan dışına uçuşlar ve trenler, halk otobüsleri, metro sistemi ve uzun mesafe otobüsleri bir sonraki duyuruya kadar askıya alınmıştır. Bunun ardından, Hubei bölgesinde bulunan en az 15 şehirde daha ulaşım benzer şekilde kısıtlandırılmıştır. Pekin'deki Yasak Şehir, geleneksel tapınak fuarları ve diğer kutlama amaçları toplantılar dahil olmak üzere birçok Yeni Yıl etkinlikleri bulaşma korkusuyla iptal edilmiştir. Hong Kong ayrıca bulaşıcı hastalık yanıt düzeylerini en üst seviyeye çıkarmış ve acil durum ilan etmiş, Şubat ortasına kadar okullarını kapatmış ve Yeni Yıl kutlamalarını iptal etmiştir. 30 Ocak tarihinde Dünya Sağlık Örgütü, hastalığın diğer ülkelere ve Çin'in bütün eyaletlerine yayılması nedeniyle uluslararası acil durum ilan etmiştir.

Çin'in ardından tüm dünyada da virüsün yayılmasını önlemek amacıyla ülkeler ve organizasyonlar çeşitli önlemler almaya devam etmiştir. İspanya ve İtalya tüm ülkede karantina uygulaması başlatmıştır. Bütün spor müsabakaları edilmiş, okullar ve üniversiteler kapatılmıştır. Süpermarket ve eczaneler dışındaki işletmelere kısıtlamalar getirilmiştir. Fransa, ülke çapında alarm seviyesini 3'e yükseltmiştir. 23 Şubat 2020'de Güney Kore ülkede en yüksek alarm durumunu ilan etmiştir. 17 Mart 2020 tarihinden itibaren Fransa'da kısmi sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bulgaristan, virüsün yayılmasını engellemek için ülkede 13 Nisan 2020'ye kadar olağanüstü hâl ilan etmiştir. Okullar, üniversiteler ve spor müsabakalarına bir ay ara verilmiştir. 13 Mart 2020'de ABD, ulusal acil durum ilan etmiştir. İran, Mart ayında şehirlerarası seyahatte kısıtlamalar getirildiğini duyurmuştur. İngiltere'de ikiden fazla kişinin toplanmasını yasaklamış ve seyahat ve dış mekan aktiviteleri, kafeler restoranların kapatılması sağlanmıştır.

Mart ayında dünya genelinde müzeler, kütüphaneler, performans mekanları ve diğer kültürel etkinlikler, sergiler iptal edilmiş, ertelenmiş ya da süresiz olarak kapatılmıştır. Buna karşılık olarak dijital platformlar aracılığıyla alternatif hizmetler sunabilmek amacıyla yoğun çabalar sarf edilmiştir.

2020 yılında gerçekleşmesi planlanan sosyal kültürel birçok etkinlik iptal edilmiş ya da ertelenmiştir. Ödül törenleri, spor müsabakaları, ligler belirsiz süreliğine durdurulmuştur. NBA, İtalya Seri A, Premier Lig, Süper Lig karşılaşmalarına ara verilmiştir. 2020 Avrupa Futbol Şampiyonası, 2020 Eurovision Şarkı Yarışması, 2020 Yaz Olimpiyatları koronavirüs salgını nedeniyle 2021 yılına ertelenmiştir.

2.1. SALGINA İLİŞKİN VERİLER

Finansal Veriler

COVID-19 koronavirüs salgını dünya çapında ilişkili birçok ekonomik çalkantıya neden olmuş, hisse senedi, tahvil ve emtia (ham petrol ve altın dahil) piyasaları da dahil olmak üzere finansal piyasalar üzerinde geniş kapsamlı ve ciddi etkiler yaratmıştır. Birçok ülkeyi olumsuz yönde etkilemiş, ekonomik, toplumsal, sosyal bozulmalara sebep olmuştur. İşsizlik rakamları ülke farkı gözetmeksizin artmış, ülkelerin sağlık sistemleri büyük alarmlar vermeye başlamıştır. Küresel çapta yaşanan bu kriz, ülkelerin virüsle başa çıkabilmek için birlikte hareket etmelerini gerektirmiştir.

Koronavirüs salgınının dünya çapında Çin dışında koronavirüs yaygınlaştıkça Şubat 2020 sonlarında, Dow Jones Sanayi Ortalaması ve FTSE, %3'ten fazla düşmüştür. Asya genelindeki bu sert düşüşleri, Avrupa'da düşen gösterge endeksleri takip etmiştir. DAX, CAC 40 ve IBEX 35'in her biri yaklaşık %4 düşmüş ve FTSE MIB %5'in üzerine düşmüştür. Petrol fiyatında büyük bir düşüş ve altın fiyatında 7 yılın en yüksek seviyesinde büyük bir artış olmuştur.

Koronavirüs salgınıyla ilgili endişeler nedeniyle NASDAQ-100, S&P 500 Endeksi dahil olmak üzere çeşitli ABD borsa endeksleri 2008 yılından bu yana en keskin düşüşlerini kaydetmiştir. Dow Jones, 2008 mali krizinden bu yana bir günlük en büyük düşüş olan 1,191 puan düşmüştür. Şubat ayında dünya borsaları 2008 mali krizinden bu yana en büyük tek hafta düşüşünü bildirmiştir.

Mart ayına gelindiğinde, S&P 500, borsa açıldıktan sonra dört dakika içinde %7 düşerek 2007-08 mali krizinden bu yana ilk kez bir devre kesiciyi tetiklemiş ve 15 dakika boyunca ticareti durdurmuştur. 10 yıllık ve 30 yıllık ABD Hazine tahvillerindeki getiri, rekor seviyelere ulaşmış ve 30 yıllık tahviller tarihinde ilk kez %1'in altına düşmüştür. Asya-Pasifik borsalar kapatılmıştır. Nikkei 225 arasında Tokyo borsasında da 1 yıl içerisinde en yüksek düşüş %20 oranıyla görülmüştür. Avrupa borsaları %11 düşüşle kapatılmıştır.

Petrol fiyatlarında %8 düşüş gerçekleşmiştir. Mart 2020'de ham petrol fiyatlarının çöküşü ve borsa çöküşüyle sonuçlanan OPEC+ anlaşmasına varılamamasının ardından Rusya-Suudi Arabistan petrol fiyatı savaşı açıklanmıştır. Rusya-Suudi Arabistan petrol fiyat savaşı başta ABD olmak üzere birçok ülkeyi olumsuz etkilemiştir. Mart ayında, petrol fiyatlarının 2008 yılından bu yana kendi büyük tek haftalık düşüş yaşanmıştır.

İşsizlik Verileri

Uluslararası Çalışma Örgütü, 2020 yılının ikinci çeyreğinde küresel çalışma saatlerinin yaklaşık %6,7 düşeceğini ve bunun da 195 milyon tam zamanlı çalışana eşdeğer olduğunu açıklamıştır. Ayrıca, 2008 mali krizinde yaşanan 25 milyona yakın iş kaybına kıyasla sadece ilk çeyrekte 30 milyon iş kaybının yaşanmış olabileceğini belirtilmiştir.

Ocak ve Şubat 2020'de, Wuhan'daki salgının yüksekliği sırasında, Çin'de yaklaşık 5 milyon insan işini kaybetmiştir. Mart 2020'de, 10 milyondan fazla Amerikalı işini kaybetmiş ve hükümet yardımına başvurmuştur. 21 Mart 2020'ye kadar geçen sürede 3.3 milyon yeni işsizlik talebi kaydı yapılmış olup bir önceki en yüksek kayıt 1982'de 700 bin olarak kaydedilmiştir. 4 Nisan'a kadar geçen süre içerisinde üç hafta içinde sadece ABD'de 16 milyon iş kaybedilmiştir. Federal Rezerv Bankası St. Louis, koronavirüs salgınının ABD'de 47 milyon iş kaybına neden olabileceğini ve işsizlik oranının %32'ye çıkabileceğini öngörmüştür.

Hindistan'da yaşanan karantina uygulamaları sonrası milyonlarca göçmen işçi işsiz kalmıştır. Angus Reid Enstitüsü'nden yapılan ankette Kanadalı hanelerin %44'ünde bir tür iş kaybı yaşandığı bulunmuştur.

2020 Mart ortasında karantina uygulamaları başladığından beri İspanya'da yaklaşık 900 bin işçi işini kaybetmiştir. Mart ayının ikinci yarısında 4 milyon Fransız işçi geçici işsizlik ödeneği için başvurmuş ve 1 milyon İngiliz işçi destek kredi programına başvurmuştur. Almanya'daki yaklaşık yarım milyon şirket, işçilerini Kurzarbeit olarak bilinen devlet tarafından sübvans edilen kısa süreli çalışma programlarına göndermiştir. Alman kısa süreli çalışma tazminat programı Fransa ve İngiltere tarafından da uygulanmaya başlanmıştır.

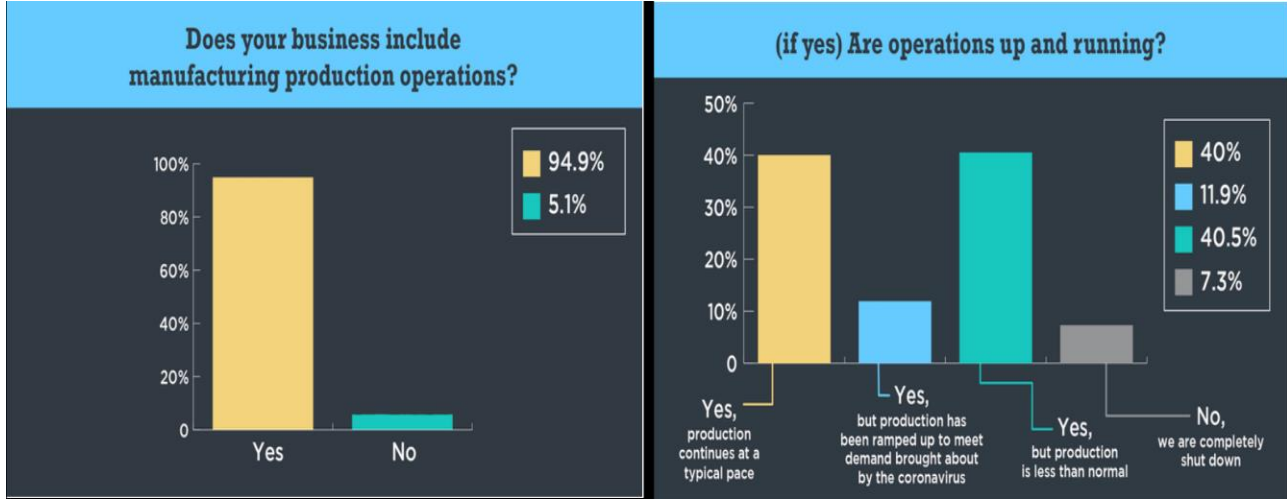
Sektörel Daralma

Birçok hava yolu faaliyetlerini durdurmuştur. British Airways, Finnair, Qatar Airways, United Airlines ve Air Canada çeşitli sebepler belirterek Çin'e uçuşlarını askıya almıştır. Türk Hava Yolları kademeli olarak önce yurtdışı seferlerini daha sonra yurtiçi seferlerini azaltmıştır. Bir süre sonra faaliyetlerini tamamen durdurduğunu açıklamıştır. Dünya şehirlerinin çoğunda, planlanan seyahat %80-90 oranında azalmıştır. Yolcu gemisi endüstrisi de koronavirüsün ilk toplu görüldüğü yerlerden biri olan *Diamond Princess* isimli yolcu gemisi vakasından etkilenmiş ve böylece seyir hatlarında %70-80 düşüş gerçekleşmiştir.

Hizmet sektörü de koronavirüs sebebiyle olumsuz etkilenmiştir. Restoranlar, kafeler, sinemalar, tiyatrolar, müzeler kapatılmış, çalışmalarına ara verilmiştir. Dünya genelinde önemli birçok fabrika üretimini durdurmuş veya üretimine ara vermiştir. ABD'deki üç önemli araba üreticisi tüm üretimini durdurmuştur. Airbus, Michelin, Skoda, Brembo, Maserati, Renault Grubu, Fiat, Lamborghini ve Ferrari dahil birçok firma İtalya, İspanya, Fransa, Sırbistan, Slovakya ve Polonya'daki fabrikalarında üretime ara vermiştir. Volkswagen, fabrikalarında üretimi iki haftalığına durdurmuştur. ABD'de yeni araç satışları %40 azalmıştır. Dünyanın dört bir yanındaki alışveriş merkezleri, çalışma saatlerini azaltarak veya geçici olarak kapatılarak koronavirüs salgını sebebiyle tedbir almıştır. Starbucks, Çin'deki şubelerinin yarısından fazlasını kapatmıştır. Ikea, Çin'de bulunan mağazalarını kapatma kararı almıştır.

Industry Week tarafından yapılan bir ankette koronavirüs salgının üretim işletmelerindeki yansımaları araştırılması hedeflenmiştir. Ankete katılanların %94,9'unun çalıştığı işletme, üretim-imalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan sonuçlar, bazı üretim işletmelerinin operasyonlarında azalmalar gerçekleşirken, diğer üretim işletmelerinde artışlar göstermektedir. %7,3'lük bir kısım üretimlerini durdurduğunu, %40,5'lik kısım ise normalden daha az üretim yapıldığını belirtmiştir. Buna karşın, %40'lık kısım üretimin normal hızda devam ettiğini ve %11,9'luk kısım koronavirüs sebebiyle artan talebin karşılanması amacıyla üretimin arttığını belirtmiştir.

Şekil 5: Koronavirüsün İşletmelerde Üretim-İmalat Süreçlerine Etkisi

Kaynak: Industry Week

Turizm sektörü de koronavirüs salgınından etkilenmiş, turizm sektöründe işsizliğin artmasına, işletmelerin iflasına, turizmin GSYİH'nın önemli bir bölümü oluşturduğu ülkelerin ekonomilerinde daralmalara sebep olmuştur. Turizm sektöründe faaliyet gösteren birçok işletmenin geliri azalmıştır. Karantina uygulamaları, hastalık korkusu, uçuşların iptal edilmesi gibi birçok etken turizmin birçok ülkede durma noktasına gelmesine sebep olmuştur.

Koronavirüs salgını, salgınlarla mücadele için küresel çapda artan KKE kullanımı, panik satın alımları (maketlerde rafların gıda, tuvalet kağıdı ve su gibi ürünlerin ciddi şekilde azalması) gibi sonuçlar doğurmuştur. Fabrikaların kapatılması ve lojistik operasyonlarda yaşanan aksama, tedarik sorunlarının ortaya çıkmasına sebep olmuştur. DSÖ'ne göre, KKE'ye olan talep %100 artmıştır. Bu da normal fiyatın 20 katına kadar yüksek fiyatlara yol açmış ve tıbbi ürün tedarikinde gecikmelere neden olmuştur.

Ülke Ekonomileri Verileri

Ülke ekonomileri de küresel çaplı salgından olumsuz etkilenmiştir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, gelişmekte olan ülkelere 220 milyar dolarlık bir gelir düşüşü beklediğini ve COVID-19'un ekonomik etkisinin aylarca hatta yıllarca sürebileceğini açıklamıştır.

Alman Hükümeti, krizin bir sonucu olarak ekonomisinin neredeyse %10 daralabileceği öngörüsünde bulunmuş, Fransa Bankası Fransız ekonomisinin durgunluk içinde olduğunu ve 2020 yılının ilk çeyreğinde %6 daralabileceğini açıklamıştır. ABD merkezli kredi derecelendirme kuruluşu Moody's, dünya ekonomisinin 2020 yılında koronavirüsün olumsuz etkisi nedeniyle %0,5 oranında daralabileceğini belirtmiştir. Neredeyse tüm G20 ülkeleri için 2020'de negatif büyüme oranları bekleyen kuruluş, Türkiye ekonomisinin 2020'de %1,4 küçüleceğini öngörüsünü açıklamıştır. Japonya'nın ihracat odaklı ekonomisi salgından önemli ölçüde etkileneceği ve ekonomik bir yavaşlama süreciyle beraber %3 civarında bu yıl küçüleceğini tahmin edilmiştir. Birleşik Krallık için salgından önce, Brexit sürecini ekonomide durgunluk yaratacağı düşünülüyordu. Salgın sonrası yapılan tahminlerle, koronavirüs salgını sebebiyle 2020'de Birleşik Krallık ekonomisinde %5 daralma olabileceği öngörülmüştür.

Sosyo-Kültürel Veriler

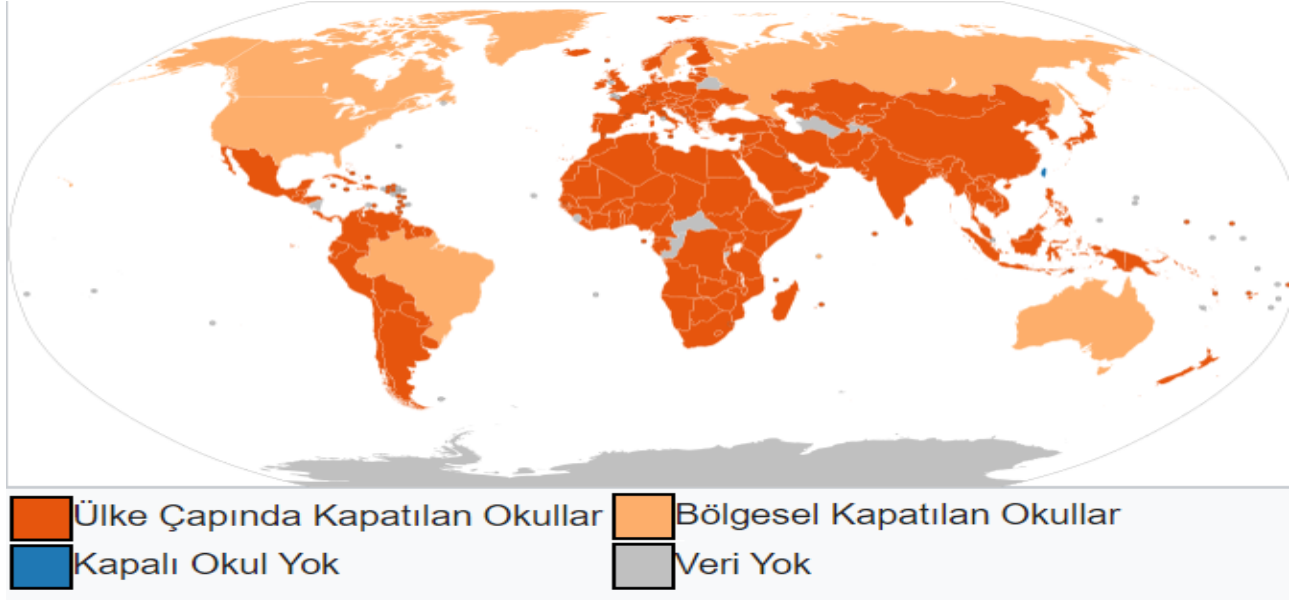
Nisan ayında yayınlanan Birleşmiş Milletler raporuna göre, 2020 sonuna kadar dünya genelinde 130 milyon kişinin daha açlık sınırına geleceğini ve toplam açlık sınırında olan kişilerin sayısının 265 milyona ulaşacağı düşünülmektedir.

Dünyada koronavirüs salgının yol açtığı bozulma, çevre ve iklim üzerinde çok sayıda etkiye neden olmuştur. Planlı yolculuklardaki ciddi düşüş birçok bölgede havakirliliğinde düşüş yaşanmasına sebep olmuştur. Örneğin Çin’de, karantina tedbirleri dolayısıyla karbon emisyonunda %25 azalma, azot oksit emisyonlarında %50 azalma görülmüştür.

Koronavirüs salgını, birçok ülkede aile içi şiddet ve intihar vakalarında artış yaşanmasına sebep olmuştur. Karantina uygulamaları, finansal güvensizlik, stres ve belirsizlik gibi etmenlerin vakaların artmasında etkili olduğunu düşünülmektedir. İşsizlik korkusu, sosyal izolasyon, finansal etmenler intihar vakalarının artmasına sebebiyet vermiştir.

Koronavirüs salgını dünya genelinde eğitim-öğretimin aksamasına sebep olmuştur. İlköğretim, ortaöğretim, lise, üniversite gibi kurumlar eğitim-öğretime ara vermişlerdir. Bazı kurumlar çevrimiçi sistemle uzaktan eğitim ve öğretime devam etmişlerdir. Salgınla mücadele kapsamında okulların kapanması sebebiyle yaklaşık 1.2 milyar öğrencinin etkilendiği düşünülmektedir. UNESCO’nun raporuna göre, 177 ülkede, ülke genelinde okullar kapatılmakta ve 13 ülke de bölgesel kapanışlar uygulanmaktadır. Dünya öğrenci nüfusunun yaklaşık %73’ünün etkilendiği düşünülmektedir.

Şekil 6: Dünya Çapında COVID-19 Tedbirleri Kapsamında Kapanan Okullar

Kaynak: UNESCO

Alınan Önlemler

Küresel çapta hızla yayılan salgın ülke ekonomilerini olumsuz etkilemiştir. Ülkeler, ekonomilerinin ve toplumun bu salgından en az şekilde etkilenmeleri için çeşitli önlemler almak zorunda kalmıştır. Kanada Başbakanı Justin Trudeau, koronavirüs hastalığına karşı federal yanıtı yönetmek için yeni bir kabine komitesi kurulacağını duyurmuştur. Kanada Hükümeti, DSÖ’ye 50 milyon dolar ve Kanada’da koronavirüs araştırmalarını finanse etmek için 275 milyon dolara ek olarak 1 milyar Kanada Doları COVID-19 Yanıt Fonu oluşturacağını açıklamıştır.

Çin Merkez Bankası nispeten mütevazı önlemler olarak bankalar için rezerv gereksinimlerini azaltmıştır. Bu da koronavirüs salgınından etkilenen işletmelere 80 milyar dolara yakın kredi verebilmelerine imkan sağlamıştır. Önümüzdeki aylarda faiz oranlarını azaltılacağına bir göstergesi olmuştur. Euro bölgesinin en büyük ekonomilerinden biri olan Almanya, 350 milyar €’luk destek fonu açıklamıştır. Bu fon, koronavirüs ile mücadele eden işletmelere sınırsız kredi vermek amacıyla oluşturulmuştur. Ayrıca bu fon, stratejik öneme sahip halka açık ve salgından etkilen firmaların hisselerinin kamu kuruluşlarınca alması için kullanılabilecek

olup zararlı ve kötü niyetli olabilecek hisse alıcılarının önüne geçilip stratejik öneme sahip firmaların yerli kimliğinin korunmasına önem verilmesini sağlamıştır. Japon Hükümeti de ülkeye son zamanlardaki en zorlu dönemlerinden birinde yardımcı olmak amacıyla yaklaşık 1 trilyon dolar değerinde büyük bir yardım paketi açıklamıştır.

İngiltere Hükümeti, şirketlerin büyük işten çıkarılmalarını engellemek için birkaç ay boyunca işçi maaşlarının %80'ini ödemeyi taahhüt etmiş; serbest çalışan işçilere kayıp ücretler karşılığında geri ödeme yapılmış; vergi ödemelerini ertelemiş; artan işsizlik ödeneği oluşturmuş; küçük ve orta ölçekli şirketler için bir kredi programı oluşturmuş; ve yardım kuruluşlarına bağlı yardımı sağlamıştır.

Amerika Merkez Bankası FED'in tarihi eylemleri arasında faiz oranlarının sıfıra indirilmesi, banka rezerv gereksinimlerinin sıfıra indirilmesi, hazine bonoları ve ipotek destekli menkul kıymetlerden yüz milyarlarca dolar satın alma, kurumsal ve belediye borçlarının satın alınması ve banka dışı borçlara acil kredi verilmesi gibi önlemler yer almıştır. ABD ekonomisinin bu salgından en az etkilenmesi amacıyla 2 trilyon dolarlık bir teşvik paketi açıklanmıştır. Ayrıca bireylere 1200 dolara kadar doğrudan ödemeler, işletmelere yüz milyarlarca dolar kredi ve hibe, işsizlik ödeneklerinde artış ve hastaneler ile sağlık hizmeti sağlayıcıları için destekler açıklanmıştır.

Fransa'da doğalgaz-elektrik-su ödemelerinde erteleme, İtalya'da temizlik ürünlerinde %50 vergi muafiyeti, kiralarda %60 vergi muafiyeti, Bulgaristan'da COVID-19 ile mücadele için bütün sağlık çalışanları için ekstra ödenek (aylık 500 € prim), Fransa, Almanya ve İsveç'te daha önceden alınmış krediler için özellikle etkilenen KOBİ tarzı işletmelerin ödeme gücü göz önünde bulundurularak şartların yeniden lehte gözden geçirilmesi, İsveç'te özellikle işyeri kira sözleşmelerinin Nisan-Haziran dönemleri için düşürülmesi, Macaristan'da dağıtım servisi veren restoran ve marketlerin daha önce dağıtım izni almamış olmaları durumunda bu hizmeti verebilmeleri için yasal prosedürlerin en basit düzeye indirilmesi gibi önlemler alınmıştır.

Avrupa Birliği, üye ülkelere, işletmelere ve işçilere acil borç verme ve diğer yardımları sağlamak için 500 milyar €'luk bir paket oluşturmuştur. Avrupa Merkez Bankası (ECB), bu yıl üyelerine kriz sırasında yardımcı olmak için 750 milyar €'ya kadar ek bono satın alacağını belirtmiştir.

Uluslararası Para Fonu (IMF), gelişmekte olan ekonomiler tercih edilerek, koronavirüs nedeniyle finansal krizlerle karşılaşan üye ülkelere borç vermek için 100 milyar dolar ayırmıştır. Nisan ayı başlarında, doksandan fazla ülke kurtarma talebinde bulunmuştur.

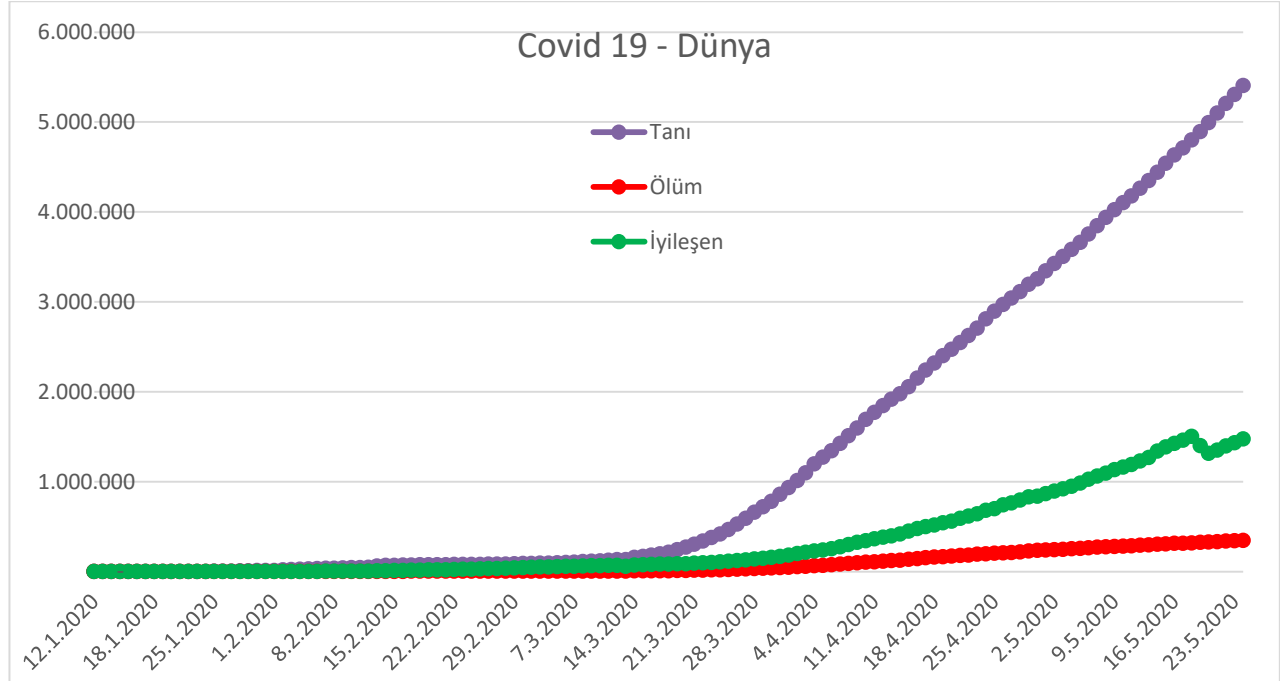
Dünya Bankası, bankanın salgının etkilerine karşı 150 milyar dolardan fazla para harcamıştır. Virüsle ilgili iki düzineden fazla kredi talebi hızlı bir şekilde değerlendirilmiştir. Şu ana kadar Hindistan en büyük krediyi 1 milyar dolardan almıştır.

Türkiye Hükümeti 100 milyar liralık paket açıklamıştır. Bu paket kapsamında, krizden en çok etkilenen hizmet sektöründeki işverenlerin vergi yükümlülükleri, SGK primleri ve kredi borçları ertelenmesi, Kredi Garanti Fonu (KGF) limiti yükseltilerek teminat sorunu nedeni ile kredi alamayan firmaların banka kredilerine erişimi kolaylaştırılması, kısa çalışma ödeneği ile üretime ara veren işyerlerinde çalışanlara geçici gelir desteği sağlanması, ihtiyaç sahibi ailelere 2 milyar TL'lik bir kaynak aktarılması, konut alımında kredi koşullarında kolaylık sağlanması, en düşük emekli maaşı 1.500 liraya yükseltilmesi, asgari ücret desteği devam ettirilmesi, ihracatçıya stok finansman desteği verilmesi gibi önlemler alınmıştır.

2.2. DÜNYADA EN ÇOK VAKA GÖRÜLEN ÜLKELER

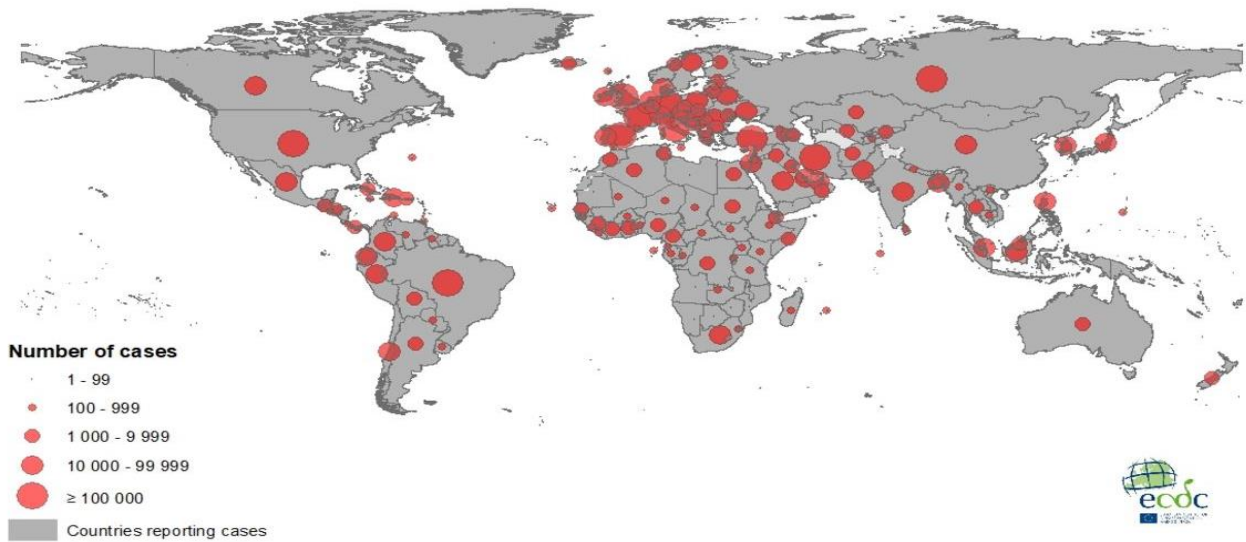
Koronavirüs salgını dünya çapında 210 ülke ve bölgeyi etkilemektedir. Avrupa'nın tamamında koronavirüs vakaları görülmektedir. 26 Mayıs 2020 itibarıyla dünya genelinde 5 milyon barajı aşılmış ve toplam onaylanmış vaka sayısı 5 milyon 686 bin 282'ye ulaşmıştır. Dünya genelinde 2 milyon 430 bin 788 iyileşen hasta mevcut iken virüs nedeniyle 352 bin 227 hasta hayatını kaybetmiştir.

Grafik 1: Covid-19 Dünya Haritası Genel Verileri

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi: Covid-19 Dünya Haritası

Şekil 7:Dünya Çapında Ülkelere Göre Onaylanmış Vaka Sayıları

Kaynak: Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi

26 Mayıs 2020 itibarıyla toplam onaylanmış vaka sayıları ülkelere göre incelendiğinde ilk sırada 1 milyon 725 bin 275 ile A.B.D. bulunmakta olup bu ülkeyi 394 bin 507 ile Brezilya, 362 bin 342 ile Rusya, 283 bin 339 ile İspanya, 265 bin 227 ile Birleşik Krallık ve 230 bin 555 ile İtalya ile takip etmektedir. Salgının ortaya çıktığı Çin'de ise 82 bin 993 vaka kayda geçmiştir. 26 Mayıs 2020 itibarıyla Fransa 182 bin 722, Almanya 181 bin 288, Türkiye 158 bin 762, Hindistan ise 151 bin 876 toplam vaka sayısı duyurmuştur.

Tablo 1: Dünyada En Çok Vaka Görülen Ülkeler

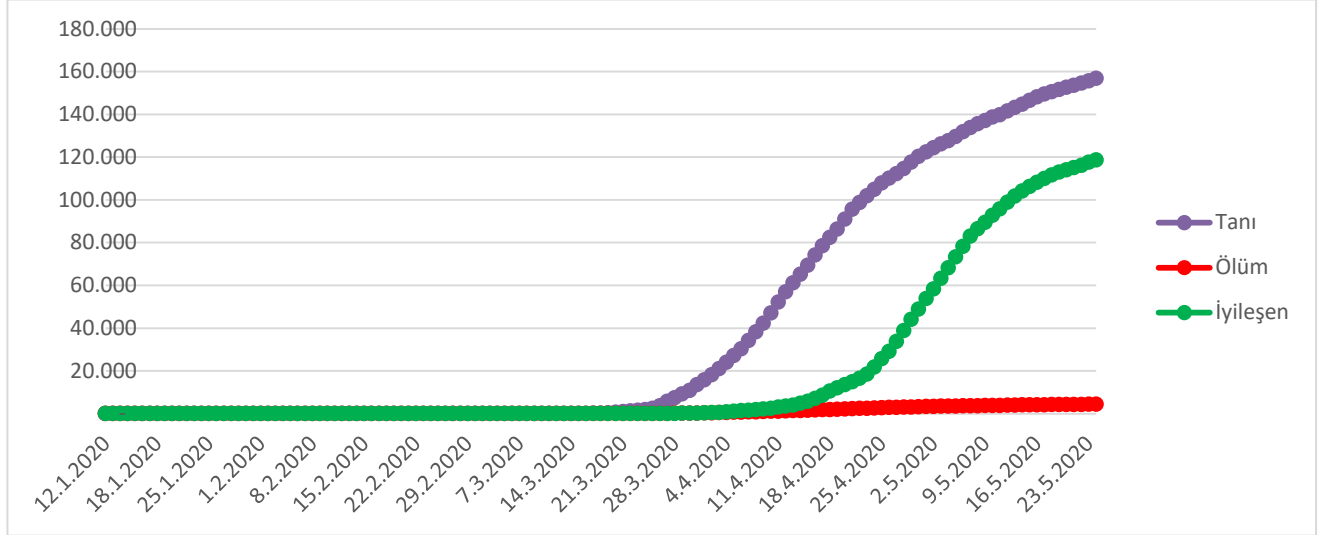
ÜLKE	NÜFUS	VAKA SAYISI	ÖLÜM SAYISI
DÜNYA GENELİ		5.686.282	352.227
A.B.D.	330.811.717	1.725.275	100.572
Brezilya	212.409.786	394.507	24.593
Rusya	145.928.485	362.342	3.807
İspanya	46.753.049	283.339	27.117
Birleşik Krallık	67.851.047	265.227	37.048
İtalya	60.470.230	230.555	32.955
Fransa	65.259.581	182.722	28.530
Almanya	83.757.965	181.288	8.498
Türkiye	84.247.422	158.762	4.397
Hindistan	1.378.641.054	151.876	4.346
İran	83.883.203	139.511	7.508
Peru	32.924.686	129.751	3.788
Kanada	37.709.091	86.647	6.639
Çin	1.439.323.776	82.993	4.634
Şili	19.099.822	77.961	806
S.Arabistan	34.757.706	76.726	411
Meksika	128.796.145	74.560	8.134
Pakistan	220.438.956	57.705	1.197
Belçika	11.584.702	57.455	9.334
Katar	2.875.978	47.207	28
Hollanda	17.131.215	45.578	5.856
Beyaz Rusya	9.449.619	38.059	208
Ekvador	17.615.358	37.355	3.203
Bangladeş	164.524.398	36.751	522
İsveç	10.093.058	34.440	4.125
Singapur	5.845.767	32.343	23
B.A.E.	9.878.250	31.086	253
Portekiz	10.199.497	31.007	1.342
İsviçre	8.648.347	30.761	1.915
İrlanda	4.932.204	24.735	1.615
G.Afrika	59.232.433	24.264	524
Endonezya	273.231.828	23.165	1.418
Kolombiya	50.828.154	23.003	776
Kuveyt	4.264.055	22.575	172
Polonya	37.850.537	22.074	1.024
Ukrayna	43.757.987	21.584	644

Kaynak: Worldometers

2.2.1. ÜLKEMİZDE SALGIN VERİLERİ

Türkiye'de ilk tanıya 11 Mart tarihinde rastlanmış; ilk ölüm ise 16 Mart 2020 tarihinde gerçekleşmiştir. 26 Mayıs 2020 tarihi itibarıyla ülkemizde toplam tanı sayısı 158.762; toplam iyileşen hasta sayısı 121.507 ve nCov-19 kaynaklı ölüm sayısı ise 4.397 olarak anılmaktadır. Mevcut vakalardan 739 kişi yoğun bakımda tedavi görmekte olup, içlerinden 338 kişi entübe durumdadır. Süreç boyunca yapılan test sayısının ise toplamda 1.873.607 olduğu T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından bildirilmiştir.

Grafik 2: Covid-19 Türkiye Haritası Genel Verileri

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi: Covid-19 Türkiye Haritası

2.3. DÜNYADA DAHA ÖNCE GÖRÜLMÜŞ SALGIN HASTALIKLAR

Tarih boyunca birçok değişik salgın hastalık insanlık için büyük tehlike oluşturmuş, tarihin seyrini değiştirmiş hatta bazı uygarlıkların sonunu getirmiştir. Her devirde binlerce insan grip, veba, kolera, tifüs gibi bulaşıcı ve salgın hastalıklardan hayatını kaybetmiştir. Her ne kadar asırlar, devirler değişse de hastalıklar tarih boyunca hep kendinden söz ettirmeyi başarmıştır. Hastalıklar her devirde olmuş, binlerce insan veba, kolera, tifüs, cüzzam, frengi, sıtma gibi bulaşıcı ve salgın hastalıklardan hayatını kaybetmiştir. Yakın tarihe kadar birçok toplumu etkileyen, bütün dünyanın savaştığı bulaşıcı ve salgın hastalıklardan bazıları aşağıda belirtilmiştir.

Kara Veba (1346 – 1353)

1346-1353 yılları arasında meydana gelen Kara Veba salgınının 75 ila 200 milyon arasında insanı öldürdüğü düşünülmektedir. Tam sayıları bilmek mümkün olmasa da özellikle Avrupa nüfusunun bu yıllarda %30 ila %60 oranda azaldığı belirtilmektedir. Yaşanan kıyım sonrası toplumda tanrının ve kilisenin sorgulanmasına sebep olan Kara Veba salgınının dinde reformun ve hayatın pek çok alanında rönesansın başlamasının başlıca nedenlerinden biri olduğu bilinmektedir.

Birinci Dünya Savaşı sırasındaki Tifüs salgını

1914-1918 yılları arasında Tifüs bakterisini taşıyan bitlerin neden olduğu salgın savaşın beraberinde getirdiği bir olguydu. Avrupa ve Asya'da 25 milyon kişi hastalanmış ve özellikle Sovyetler Birliği ülkelerinde 3 milyona yakın insan hayatını kaybetmiştir. Batılı ülkeler salgına neyin neden olduğunu daha hızlı anlamış ve bitlerden kurtulmak üzere önlemler alınmıştır. Doğu ülkeleri ise daha geç önlem almış ve bu nedenle dünyanın bu kısmında çok daha fazla sayıda insan hayatını kaybetmiştir.

İspanyol Gribi (1918-1920)

KFA FUARCILIK A.Ş. – Almanya'da COVID-19 Salgını, Mayıs 2020

Birinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllarda 500 milyon insana bulaşan H1N1 influenza virüsü neden olduğu yüksek ateş ile dünya genelinde 50 ila 100 milyon arasında sağlıklı insanın ölümüne neden olmuştur. Bu sayı birinci ve ikinci dünya savaşlarında ölen insan sayısının toplamından kat kat daha fazladır. Bu virüsü diğerlerinden ayıran şey saldırdığı bünyenin bağışıklık sistemi ne kadar güçlüyse ateşin de o kadar yüksek meydana gelmesi olmuştur. İspanyol Gribi tarihteki en büyük felaketlerden biri olarak kayıtlara geçmiştir.

Asya Gribi (1957-1958)

Çin'de başlayan Influenza-A virüsünün ördeklerde mutasyona uğrayarak insana geçen bir hastalık olduğu düşünülmektedir. Asya Gribi olarak adlandırılan hastalık 4 milyona yakın insanın canına mal olmuştur. Aynı zamanda bulunan bir aşı ile salgının önüne geçilmiştir. Bir yıl içerisinde 40 milyon kişi aşılanmıştır. Asya Gribi kitlesel aşılanmanın önemini ve etkisini gösteren en önemli örneklerden biri haline gelmiştir.

AIDS Pandemi ve Epidemisi (1981-Günümüz)

20'nci yüzyılın ortalarında maymunlardan insana geçtiği anlaşılan HIV virüsünün saptanabilen ilk örneği 1959'da Kongo'da görülmüştür. Ne var ki, teşhisi ve adı ancak 1980'lerde konulmuştur. Son 30 yılda 36 milyon insanın hayatına mal olan virüsü kesin tedavi edebilecek bir çözüm hala bulunmamaktadır. Sadece önlem almak ve hastalığa yakalandıktan sonra ömür boyu ilaç tedavisi kullanmak gerekmektedir.

H1N1 Domuz Gribi Pandemisi (2009-2010)

Salgın, ismi resmi olarak "2009 H1N1 FLU" şeklinde belirlenmeden önce domuz gribi olarak biliniyordu. Panikleyen ülkeler domuz satışlarını ve domuz ürünlerini yasaklamış, domuz eti endüstrisi olumsuz etkilenmiştir. Mısır'da virüsü durdurmak için 300 bin domuz katledilmiştir. SWINE FLU isminde olması sebebiyle domuzlara karşı bir tepki yaratıldı. Halbuki domuzdan insana değil insandan insana bulaşmıştır. CDC'ye göre, virüs bir yıl içinde dünya çapında 1.4 milyar insanı enfekte etmiş ve 151.700 ila 575.400 arasında kişi hayatını kaybetmiştir.

Batı Afrika Ebola Pandemisi (2014-2016)

Bildirilen ilk vaka Aralık 2013'te Gine'de gerçekleşmiştir. Daha sonra hastalık hızla Liberya ve Sierra Leone'ye yayılmıştır. Ebola, 2014-2016 yılları arasında Batı Afrika'yı tahrip etmiş, bildirilen 28.600 vaka ve 11.325 ölüm kayıtlara geçmiştir. Vakaların ve ölümlerin büyük kısmı bu üç ülkede meydana gelmiştir. Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri, Nijerya, Mali, Senegal, ABD ve Avrupa'da daha az sayıda vaka meydana geldiğini bildirmiştir.

Zika Virüsü Epidemisi (2015-Günümüz)

Zika virüsü genellikle Aedes cinsinin sivrisineklerine yayılmakta olup insanlarda da cinsel yolla bulaşabilmektedir. Zika'yı taşıyan sivrisinekler sıcak, nemli iklimlerde en iyi şekilde gelişmekte ve Güney Amerika, Orta Amerika ve virüsün gelişmesi için Amerika Birleşik Devletleri'nin güneydeki başlıca bölgelerini oluşturmaktadır. Güney Amerika ve Orta Amerika'daki son Zika salgınının etkisi henüz bilinmemektedir. Bilim insanları virüsü kontrol altına almak için halen daha çalışmalarını sürdürmektedir.

3. ALMANYA'DA COVID-19 (KORONA) PANDEMİSİ

Avrupa'da koronavirüs bulaşmış insan sayısı artmaya devam etmektedir. Mevcut önlemler virüsün yayılmasını yavaşlatmayı amaçlamaktadır.

Federal Almanya Hükümeti tarafından bildirildiği üzere, ilk korona pozitif vakası Ocak 2020'de görülmüştür; ve Almanya'daki nüfusun genel sağlık riski şu anda yüksek olarak derecelendirilmektedir. Ancak bu risk bölgeden bölgeye değişmektedir. Ciddi hastalık olasılığı yaş ve mevcut tıbbi durumlar ile bağlantılı olarak artışa geçebilmektedir. Bu değerlendirme kapsamında Federal Almanya'da hastalık izleme ve önleme merkezi otoritesi olarak görülen Robert Koch Enstitüsü tarafından kamuoyuna sunulan veriler önem teşkil etmektedir.

Halk sağlığı hizmetinin tüm kademelerindeki tüm çabalar, şimdiye kadar Almanya'daki bireysel enfeksiyonları mümkün olan en erken zamanda tespit etme ve böylece virüsün daha fazla yayılmasını geciktirme hedefi gütmektedir. Bu stratejinin amacı, Almanya'nın olası virüs salgınlarına olabildiğince iyi hazırlanmasını ve virüsün özellikleri hakkında daha fazla bilgi edinmesi, risk gruplarının belirlenmesini, özellikle korunmasız gruplar için koruyucu önlemler hazırlanmasını, kliniklerde tedavi kapasitelerinin artırılmasını, antiviral ilaçlar ve aşı gelişim süreçlerinin araştırılmasını hedeflemektedir.

Sunulan vaka sayıları, COVID-19 vakalarının zamansal ilerlemesini tam olarak yansıtmamaktadır, çünkü gerçek hastalık başlangıcı ile tanı, raporlama ve RKI'ya iletim arasındaki zaman aralıkları büyük ölçüde değişmektedir. Bu nedenle, hastalık başlangıcına göre COVID-19 vakalarının gerçek zamansal ilerlemesini modellemek için yeni bir yaklaşım uygulanmaktadır. Üreme sayısı, R, bir vakadan enfekte olan ortalama kişi sayısı olarak tanımlanır. R, yalnızca haber verme gibi istatistiksel analizlere dayanılarak tahmin edilebilir ve bildirim sisteminden doğrudan çıkarılmaz. Yeni durum analizi ve R-tahmini, veri kapanmasından 3 gün öncesine kadar hastalık başlangıcı ile RKI'ya iletilen tüm COVID-19 vakalarına dayanmaktadır. Daha yeni bir hastalık başlangıcı olan olgular, henüz düşük sayıları kararsız tahminlere yol açacağı için bu analizden çıkarılmıştır. Yeni sürüm yaklaşımı kullanılarak tahmin edilen olay vakalarının sayısı, bireysel günlerin rastgele etkilerini telafi etmek için 4 günlük hareketli bir ortalama olarak sunulmaktadır. Bu yaklaşımla, belirli bir gün için R'nin nokta tahmini, bu günkü olay vakalarının sayısının dört gün önceki olay vakalarının sayısına bölünmesiyle hesaplanır. Mevcut tahmin $R = 0.65$ 'tir (% 95 tahmin aralığı: 0.53-0.77) ve 06/05/2020, 12: 00'dan itibaren elektronik olarak bildirilen vakalara dayanmaktadır.

3.1. ALMANYA'DA SAĞLIK SEKTÖRÜ

Almanya'daki sağlık sistemi kapsamında, 16 Alman eyaletinin her biri hastanenin sağlanması için merkezi hükümetle sorumluluk paylaşmaktadır. Almanya'da üç tip hastane (Krankenhauser) vardır:

Almanya'daki devlet hastaneleri (Offentliche Krankenhauser) yerel veya federal devlet yetkilileri tarafından işletilmektedir. Bunlar arasında Almanya'nın üniversite hastaneleri (toplam hastanelerin yüzde 55'i) bulunmaktadır.

Gönüllü yardım hastaneleri (Frei gemeinnutzige Krankenhauser) kiliseler veya Alman Kızılhaç örgütleri (yüzde 38) tarafından işletilmektedir.

Almanya'daki özel hastaneler (privatkrankenhauser) şirketler tarafından işletilmektedir (yüzde 7).

Alman hastanelerindeki kalite ve standartlar, uluslararası karşılaştırmada oldukça iyidir ve tıbbi prosedürler en gelişmiş düzeylerde gerçekleştirilir. Almanya'daki üniversite hastaneleri öncü uzman tedavi sunmaktadır ancak daha az erişilebilirdir.

Almanya'daki hastaneler acil durumlarla başa çıkmanın yanı sıra hastaları uzun süreliğine almak için donanımlıdır. Yatan hastalar için, her iki hasta için de kamu ve özel sağlık sigortası kapsamında alanlar vardır. Kamu tarafından finanse edilen alanlar dört veya daha fazla yataklı yatakhaneler olma eğilimindedir, özel alanlar ise genellikle iki yataktan oluşur.

Birçok Alman doktor hem özel muayenehanelerinde hem de hastanelerinde çalıştığından, kullanılabilirliğe ve uzmanlık alanına bağlı olarak hastanedeki olağan doktorunuz tarafından tedavi edilebilirsiniz. Doktorunuz size tedavi edemezse, sizi önerilen bir cerraha yönlendirecektir.

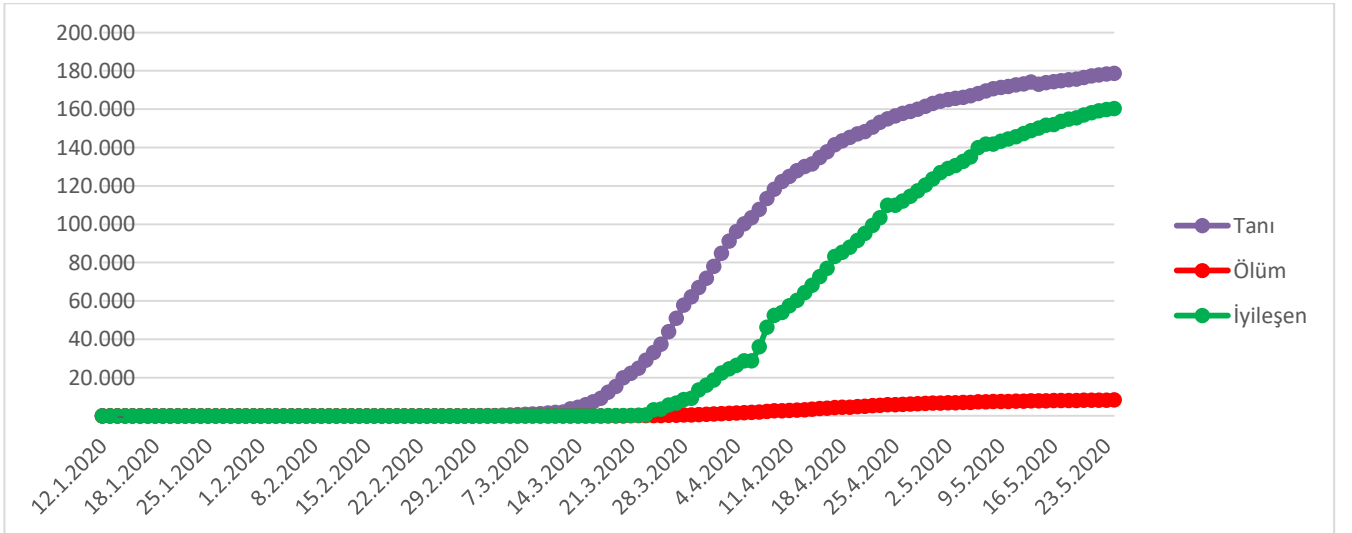
Korona Virüs salgını başlangıcında ülkede 28.000 Yoğun Bakım Ünitesi bulunurken; bu rakam günümüzde 40.000'in üzerine çıkartılmış durumdadır.

Salgın hastalığının hafif semptomları olan herkesi kapsayan erken aşamalarından yaygın olarak test edilmesi, yetkililerin enfekte olmuş kişileri karantinaya almalarına ve temas ettikleri tümü izole etmelerine ve izlemelerine izin vermektedir. Ülkede ölüm vakalarının toplam tanı konan kişilere oranla düşük olmasının sebepleri arasında tam donanımlı hastaneler kadar erken tanı sistemlerinin de önemi vardır.

3.2. VAKA SAYISI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Dünya Sağlık Örgütü'nün Covid-19 salgını pandemi ilan etmesinden yaklaşık 1 ay önce; 27 Ocak 2020 tarihinde Almanya'da ilk pozitif vaka görülmüş ve akabinde kriz masası oluşturulmuştur. Aşağıdaki grafik ile Vaka, ölüm ve iyileşen hasta sayılarına ilişkin detaylar verilmiştir.

Grafik 3: Federal Almanya'da Vaka ve Durum Karşılaştırması

Kaynak: T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi: Covid-19 Almanya Haritası

Robert Koch Enstitüsü tarafından kamuoyuna sunulan verilere göre, 26 Mayıs 2020 günü 08.00 itibarıyla toplamda 179.002 kişinin koronavirüs ile enfekte olduğu gösterilmiştir. Aynı tarihte enfekte olduğu tespit edilen kişilerin sayısı bir önceki güne oranla 432 kişi daha fazladır.

26 Mayıs 2020 günü bildirilen toplam ölüm sayısı 8.302 kişi olarak kaydedilmiştir. Federal Almanya ve eyaletlerine ilişkin vaka sayısına yönelik genel bir bakış açısı sunabilmek adına aşağıdaki grafik bilgilerinize sunulmaktadır.

Tablo 2: Federal Almanya ve Eyaletlerinde Vaka Sayıları

	TOPLAM VAKA	BİR ÖNCEKİ GÜNE KIYASLA DEĞİŞİM	SON 7 GÜNDEKİ VAKA SAYISI	7 GÜNLÜK ORAN	ÖLÜM SAYISI
BADEN- WÜRTTEMBERG	34.466	+35	368	3,3	1.707
BAYERN	46.456	+130	738	5,6	2.401
BERLİN	6.652	+10	155	4,1	191
BRANDEN-BURG	3.236	22	29	1,2	154
BREMEN	1.313	+1	75	11,0	42
HAMBURG	5.069	0	23	1,2	241
HESEN	9.804	34	336	5,4	462
MECK-LENBURG- VORPOMMERN	760	0	10	0,6	20
NİEDER-SACHSEN	11.646	68	361	4,5	574
NORD-RHEİN- WESTFALEN	37.395	+97	769	4,3	1.571
RHEİNLAND-PFALZ	6.600	+4	82	2,0	228
SAARLAND	2.727	+11	22	2,2	158
SACHSEN	5.236	+5	89	2,2	207
SACHSEN-ANHALT	1.698	+4	19	0,9	54
SCHLESWİG- HOLSTEİN	3.067	+5	64	2,2	139
THÜRİNGEN	2.877	+6	120	5,6	153
TOPLAM	179.002	+432	3.260	3,9	8.302

Kaynak: Robert Koch Enstitüsü

Almanya'da toplamda 8.302 COVID-19 ile ilişkili ölüm bildirilmiştir ve bu rakam teyit edilen tüm vakaların % 4,6'sına tekabül etmektedir.

COVID-19'un 100.000'de bir vaka olarak kümülatif oranı alındığında en yüksek oranlar Bavyera (355), Baden-Wuerttemberg (311), Hamburg (275) ve Saarland'da (275) olarak kaydedilmektedir. Vakaların % 67'si 15 ile 59 yaşları arasındadır; enfekte olan vakaların cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde ise kadınların (% 52) ve erkeklerin (% 48) neredeyse eşit derecede etkilendiği görülmektedir. Fakat, enfekte olan kadınların %45'i erkeklerin ise %55'i vefat etmektedir. Ölümlerin % 86'si, ancak tüm vakaların sadece % 19'u 70 yaş ve üstü kişilerde görülmektedir. Enfekte vakaların %1,8'i 10 yaş ve altı çocukları kapsamaktadır.

Şimdiye kadar, 20 yaşın altındaki COVID-19 vakaları arasında üç ölüm RKI'ye bildirilmiştir. Her üçü için önceden mevcut tıbbi durumlar bildirilmiştir.

Belirtilen vakaların 150.604'ünde (% 84) semptomlar hakkında bilgi mevcuttur. Yaygın semptomlar öksürük (% 49), ateş (% 41) ve rinore (% 21). 4.474 vakada (% 3.0) pnömoni bildirilmiştir.

Şimdiye kadar, SARS-CoV-2 enfeksiyonu olan 12.495 vaka, Bölüm 23 IfSG tarafından tanımlanan tıbbi tesislerde çalışan personel arasından bildirilmiştir. Tıbbi tesislerde çalıştığı bildirilen vakaların % 73'ü kadın, % 27'si erkektir. Ortanca yaş 41 iken, tıbbi personel arasında vefat eden 20 kişi bulunmaktadır.

Sunulan vaka sayıları, COVID-19 vakalarının zamansal ilerlemesini tam olarak yansıtmamaktadır, çünkü gerçek hastalık başlangıcı ile tanı, raporlama ve RKI'ya iletim arasındaki zaman aralıkları büyük ölçüde değişmektedir. Bu nedenle, hastalık başlangıcına göre COVID-19 vakalarının gerçek zamansal ilerlemesini modellemek için yeni bir yaklaşım uygulanmaktadır.

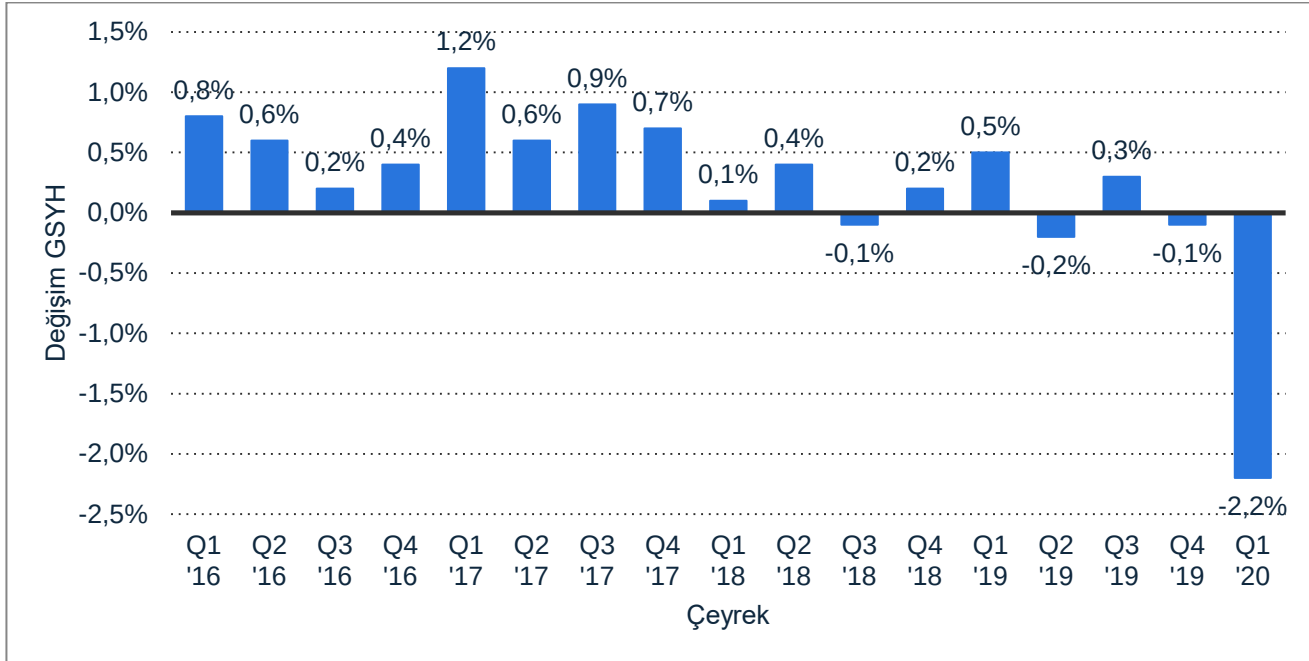
Robert Koch Enstitüsü'nün (RKI) durum raporuna göre, Almanya'daki koronavirüs ile enfeksiyon oranı (reprodüksiyon sayısı) 6 Mayıs 2020 itibarıyla 0.65; toplam vaka ve vefat sayıları incelendiğinde Almanya için ölüm oranını %4,2 iken; 26 Mayıs tarihi itibarıyla, mevcut tahmin $R = 0.70$ (% 95 tahmin aralığı: 0.59 - 0.82) ve 26/05/2020, ve ölüm oranı tüm vakaların %4,6'sı olarak artış göstermiş bulunmaktadır.

3.3.EKONOMİK DEĞİŞİM

2020 yılının ilk çeyreğinde gayri safi yurtiçi hasıla (GSYH) bir önceki çeyreğe göre %2,2 daralmıştır. Federal İstatistik Ofisi'ne göre, bu 2008 ve 2009 yıllarındaki küresel mali ve ekonomik krizden bu yana görülen en büyük düşüş ve genel olarak Alman birleşmesinden bu yana ikinci en büyük düşüş olarak kaydedilmiştir. Keskin düşüşün nedeni, korona krizinin ve buna bağlı olarak ekonominin kapanmasının etkisidir.

Korona Virüsü sebebiyle Alman Ekonomisinin Mart ve Nisan aylarında durmaya yakın bir konuma geldiği gözlenmektedir.

Grafik 4 Almanya'da (GSYH) 2016-2020 yılları 3 Aylık Değişimleri (fiyat, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış)

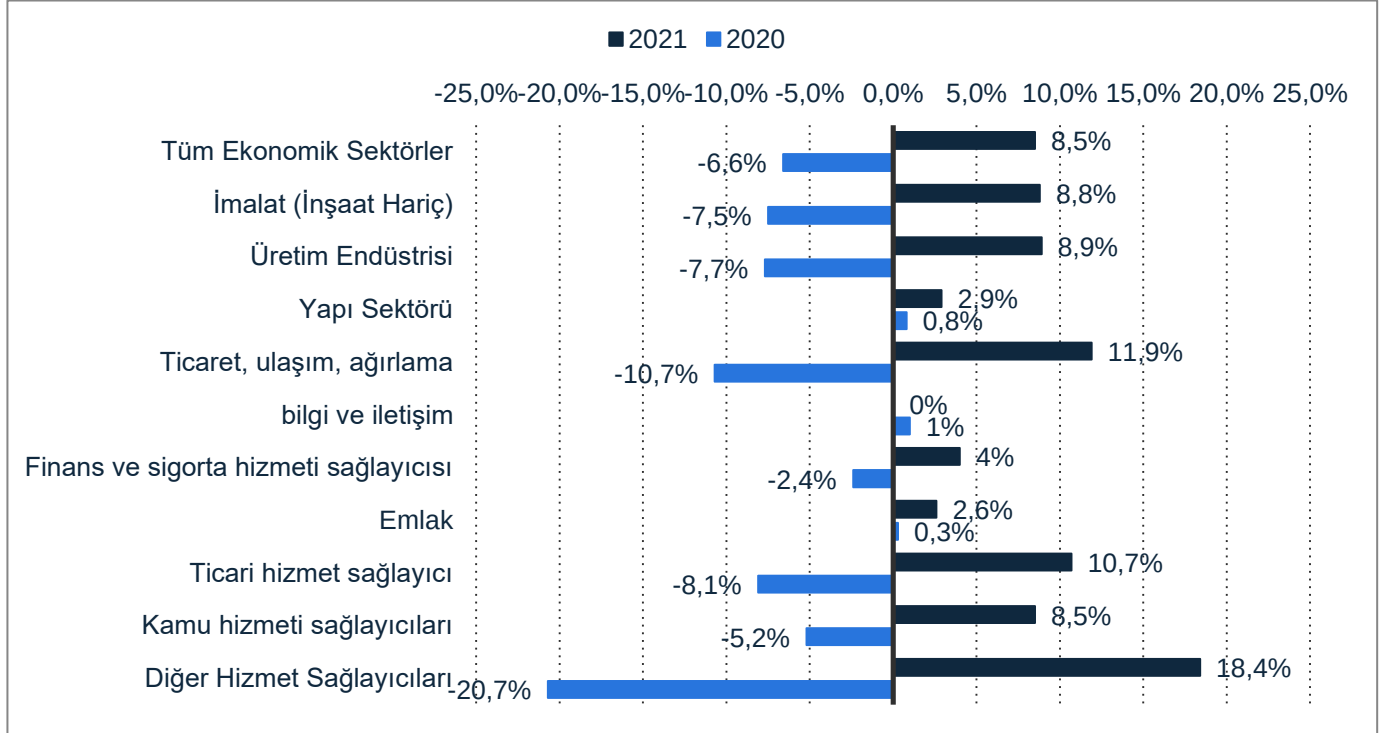
Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

2020 yılının ilk çeyreğinde gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) bir önceki çeyreğe göre sert bir düşüş gösterdi. 2020 yılının ilk çeyreğinde mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış gayri safi yurtiçi hasıla önceki çeyrekte 881,76 milyar avroya karşılık 854,57 milyar avro olarak gerçekleşmiştir. Fiyat, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH 2020 yılının ilk çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre yüzde 2,2 oranında azalmıştır.

Ekonomik kalkınma çeşitli göstergelerle ölçülebilir; gayri safi yurtiçi hasıla merkezi öneme sahiptir.

Federal Hükümet'in tahminlerine göre, gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 6,3 oranında azalacaktır. Alman ekonomisi böylece mali ve ekonomik kriz döneminde ve dolayısıyla savaş sonrası dönemin tümünde 2009'dan daha kötü bir durgunluğa düşecektir. Keskin düşüşün nedeni, korona krizinin ve buna bağlı olarak ekonominin kapanmasının etkisidir. Federal Hükümet 2021'de iyileşme beklemektedir. Gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH), bir ekonominin belirli bir dönemdeki ekonomik performansının bir ölçüsüdür. Almanya'da üretilen mal ve hizmetlerin değerini (katma değer), diğer mal ve hizmetlerin üretimi için girdi olarak kullanılmadıkları sürece ölçer. Gayri safi yurtiçi hasıla, ulusal hesaplarda merkezi bir rakamdır.

Grafik 5 COVID-19 Krizi: 2020 Ve 2021'de Almanya'daki Ekonomik Sektörlerin Brüt Katma Değerindeki Değişikliklerin Tahmini (Bir Önceki Yıla Göre; 28.04.2020)

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

Virüs kaynaklı krizinin etkileri ve ekonominin buna bağlı olarak duraklamasıyla neredeyse tüm ekonomik sektörlerde brüt katma değer düşmesini beklenmektedir. Öngörüye göre, diğer hizmet sağlayıcılarını en çok etkilemekle birlikte, perakende, ulaşım ve konaklama sektörlerinde de 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 10'dan fazla brüt katma değer düşüşü öngörülmektedir. Takip eden 2021 yılı için, neredeyse tüm alanlarda ekonomik bir toparlanma ve brüt katma değer yenilenmiş bir artışı beklenmektedir.

Brüt katma değerde bir önceki çeyreğe göre artış olması sadece inşaat sektörü için öngörülmekte ve ikinci çeyrekte tüm ekonomik sektörlerde ekonomik çıktıda bir düşüş beklenmektedir. Üçüncü çeyrek ve son çeyrekte tüm alanlarda bir toparlanma ve brüt katma değer artışı olacağı varsayılmaktadır.

Tablo 3 2020'de Alman Federal Eyaletlerinde İki Aylık COVID-19 Duraklaması Nedeniyle GSYİH'daki Düşüş İçin Olası Senaryo Hesaplamaları

	Senaryo 1	Senaryo 2	Senaryo 3
Baden-Württemberg	-16,3%	-17,3%	-18,4%
Bayern	-16%	-17,2%	-18,3%
Berlin	-13,8%	-15,3%	-16,8%
Brandenburg	-14%	-15,2%	-16,4%
Bremen	-15%	-16,2%	-17,5%
Hamburg	-15%	-16,3%	-17,7%
Hessen	-15,1%	-16,3%	-17,6%
Mecklenburg-Vorpommern	-13,9%	-15,3%	-16,7%
Niedersachsen	-14,7%	-15,8%	-16,9%
Nordrhein-Westfalen	-14,8%	-15,9%	-17%
Rheinland-Pfalz	-14,7%	-15,8%	-16,9%
Saarland	-15,3%	-16,4%	-17,5%
Sachsen	-14,9%	-16,1%	-17,3%
Sachsen-Anhalt	-13,8%	-14,9%	-16%
Schleswig-Holstein	-14,1%	-15,4%	-16,6%

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

Alman İstatistik kurumu tarafından yapılan bir senaryo hesaplamasına göre, Alman ekonomisinin iki aylık duraklaması sebebiyle, senaryoya ve duraklama sonrası sürenin uzunluğuna bağlı olarak 2020'de federal eyaletlerde yüksek GSYİH kayıplarına neden olabileceği öngörülmektedir.

Hesaplanan herhangi bir senaryoda, en çok Baden-Württemberg korona virüsünün durdurulmasına ilişkin kısıtlamalardan etkilenecektir: kapanma sonrası sürenin uzunluğuna bağlı olarak GSYİH düşüşleri yüzde 16,3 ile yüzde 18,4 arasında hesaplanmıştır. Baden-Württemberg için katma değerdeki en büyük kayıplar bu senaryolara göre hesaplanmaktadır.

Varsayım, korona salgını kısıtlamalarının iki ay sonra kaldırılabilmesi yönündedir, ancak orijinal aktivite düzeyine geri dönmek daha uzun sürecektir. Ayrıca, gıda, ilaç, sağlık ve devlet sektörlerinin (eğitim hariç) pandemik üretim kısıtlamalarına tabi olmadığına inanılmaktadır.

Senaryo 1: Kapatma aşaması süresi: iki ay; Kapanış sonrası dönem: bir ay.

Senaryo 2: Kapatma aşaması süresi: iki ay; Kapanış sonrası dönem: iki ay.

Senaryo 3: Kapatma aşaması süresi: iki ay; Kapanış sonrası dönem: üç ay.

Tablo 4: 2020 Ve 2021'deki COVID-19 Krizi Ve Önceki Tahminlerden Bir Değişiklik Göz Önüne Alındığında Almanya İçin Önemli Ekonomik Verilerin Tahmini

	2020	2020'ye göre değişim % tahmini / 1.000 olarak	2021
GSYH (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	-2,8	-3,7	3,7
Toplam tüketim harcaması (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	-1,5	-2,9	3,8
Özel tüketim harcamaları (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	-3	-4,2	4,5
Devlet tüketim harcamaları (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	2,3	0,2	2
Toplam brüt sabit sermaye oluşumu (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	-0,2	-1,9	3
Ekipman yatırımı (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	-6,8	-7,6	4,3
İnşaat yatırımları (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	2,7	0,5	2,2
Diğer fabrikalara yapılan yatırımlar (önceki yıla göre % Değişim, fiyat endeksli)	3,6	1,5	3,2

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

Makroekonomik Kalkınmayı Değerlendirme Uzmanları Konseyi tarafından sunulan veriler baz alındığında, Alman gayri safi yurtiçi hasılasının, 2020 yılında korona krizi ve geniş kapsamlı sağlık politikası önlemlerinin ilişkili ekonomik etkileri nedeniyle bir önceki yıla göre yüzde 2,8 oranında düşeceğini ön görmektedir. 2021 yılında, GSYİH'nın yüzde 3,7 oranında artmasına neden olabilecek iyileşmeler ön görülmektedir.

Ekonomik uygulamaların hesaplanması, Uzmanlar Konseyi'nin en muhtemel olduğunu düşündüğü temel bir senaryoya dayanmaktadır. Bu temel senaryo, korona salgınının 2020'nin ilk yarısında yer alacağını ve gerekli önlemlerin büyük ölçüde kaldırılacağını varsayar. Konsey GSYİH'da yüzde 5,4'lük bir düşüş öngörmektedir.

Tablo 5: COVID-19 Krizi 2020 Ve 2021 İçin Almanya'nın Gayri Safi Yurtiçi Hasılasına Büyüme Katkılarının Tahmini (Fiyat Ayarlı GSYİH'ya Büyüme Katkıları; Yüzde Puan; Baz Senaryoya Göre)

	2020	2020'ye göre değişim %, Tahmin	2021
Ülke içi kullanım	-1,1	-2,5	3,4
Toplam tüketici harcaması	-1,1	-2,1	2,8
Özel tüketici harcamaları ¹	-1,6	-2,2	2,3
Devlet harcamaları	0,5	0,1	0,4
Toplam brüt sabit sermaye oluşumu	0	-0,4	0,7
Ekipman yatırımları ²	-0,5	-0,6	0,3
İnşaat yatırımı	0,3	0,1	0,2
Diğer fabrikalara yapılan yatırımlar	0,1	0	0,1
Stoklardaki değişiklikler	0,1	0,1	-0,1
Dış katkı	-1,7	-1,2	0,4

İhracat	-2	-2,7	1,6
İthalat	0,4	1,6	-1,3
Gayri Safi Yurtiçi Hasıla Değişikliği - Geçen yıl %	-2,8	-3,7	3,7

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

Tablo 6: 2020 Ve 2021 Yıllarındaki Covid-19 Krizi Nedeniyle Hükümet Gelirleri Ve Harcamalarının Yanı Sıra Önemli Finansal Göstergelerin Tahmini (Temel Senaryoya Göre Milyar Euro / GSYİH'in Yüzdesi Olarak)

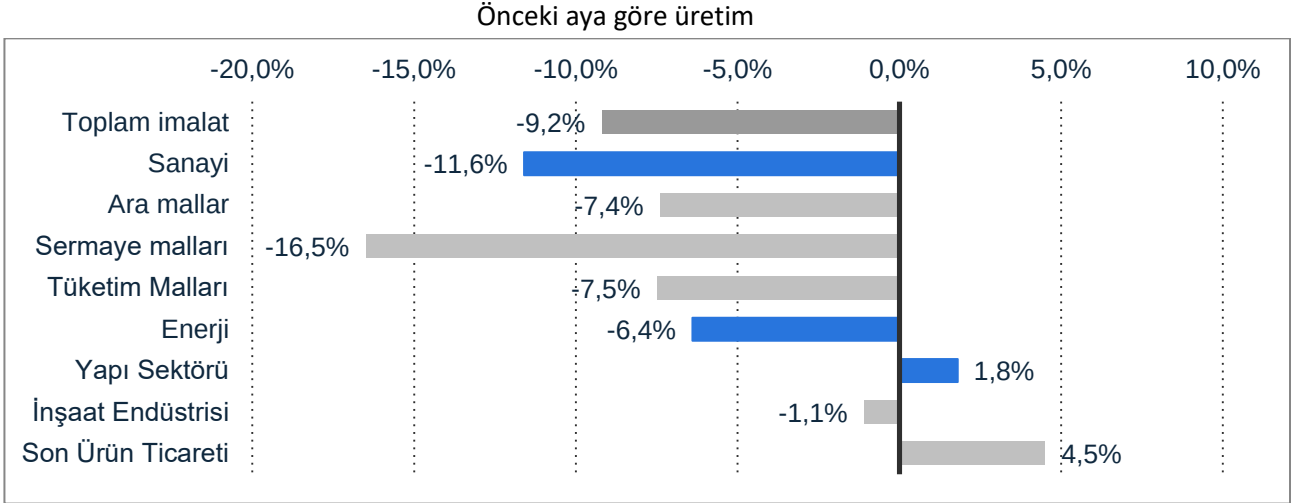
	2020	2020'ye göre değişim 1.000.000.000Euro / %, tahmin	2021
Milyar Euro cinsinden gelir ve harcamalar	-	-	-
Toplam gelir	1.618,5	-19,6	1.688,6
Vergiler	820,1	-19,4	857,8
Sosyal katkılar	606,7	-6,6	619,3
Diğer gelirler ¹	191,8	6,4	191,5
Toplam giderler	1.645,7	24	1.706
Ön Ödemeler	189	1,7	194,5
Maaş Ödemeleri	281,4	3,6	288,8
Ödenen emlak geliri (faiz)	25	-2,4	23,8
Sübvansiyonlar	35,6	3,6	40,9
Parasal sosyal destekler	577,6	6,8	599,3
Aynı sosyal yardımlar	317,5	8,1	328
Brüt yatırım	90,2	0,7	97,1
Diğer Harcamalar	129,3	1,9	133,5

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

Makroekonomik Kalkınmayı Değerlendirme Uzmanları Konseyi tarafından hazırlanan bir rapora istinaden, Almanya'nın 2020'deki finansman dengesinin COVID-19 Krizi ve geniş kapsamlı sağlık politikası önlemleri ile ilgili olarak ekonomik etkiler nedeniyle -27,2 milyar Euro değerine gerileyeceği düşünülmektedir. Bu, önceki tahminlerde belirtilen rakamlara kıyasla 43,6 milyar euro daha azdır.

Korona krizinin etkileri ve ekonominin buna bağlı olarak kapanması nedeniyle, neredeyse tüm ekonomik sektörlerde brüt katma değer düşmesini beklenmektedir. Öngörüye göre, diğer hizmet sağlayıcılarını en çok etkilemekle birlikte, perakende, ulaşım ve konaklama sektörlerinde de 2020 yılında bir önceki yıla göre yüzde 10'dan fazla brüt katma değer düşüşü öngörülmektedir. Takip eden 2021 yılı için, neredeyse tüm alanlarda ekonomik bir toparlanma ve brüt katma değer yenilenmiş bir artışı beklenmektedir. Tahminin temelinde koronavirüsün yayılmasının önümüzdeki aylarda tedavi edilebileceğini ve virüs tamamen yenilmemiş olsa bile ikinci bir enfeksiyon dalgasından kaçınılabileceğini varsaymaktır. Ayrıca, ne Almanya'da ne de satış ve tedarik piyasalarında iflas dalgalarının olmayacağı ve finansal sistemde ayaklanmalara yol açacak ve küresel değer zincirlerinin yeniden düzenlenmesini gerektireceği varsayılmaktadır.

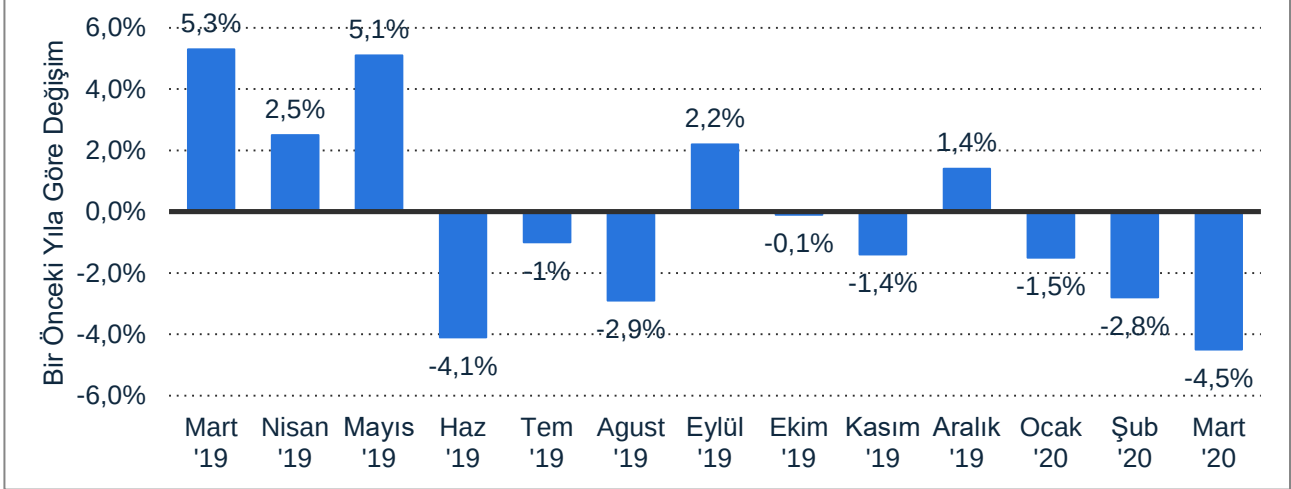
Tablo 7 Mart 2020' itibariyle Sanayide Üretimde Bir Önceki Aya Göre (Fiyat, İş Günü Ve Mevsimsellikten Arındırılmış) Üretimde Değişim

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

Aşağıda yer alan istatistik, Mart 2019'dan Mart 2020'ye kadar Alman ithalat hacmindeki değişikliği göstermektedir. Mart 2020'de Almanya'ya yapılan ithalatın değeri geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4,5 azalmıştır. Ayrıca, aynı dönemde Almanya'nın ihracat hacminde geçen yılın aynı ayına göre değişim gözlenmiştir.

Şekil 8: Alman ithalat hacminde Mart 2019'dan Mart 2020'ye göre değişim

Kaynak: Federal Almanya İstatistik Kurumu

3.4. TOPLUMSAL DEĞİŞİM

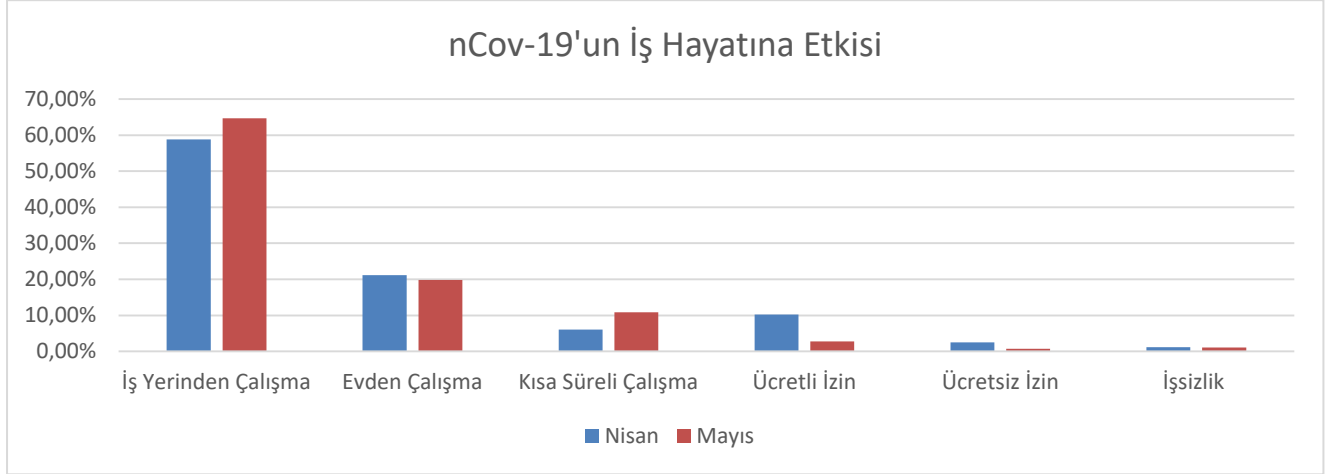
Salgın sebebiyle ülkede toplumsal değişimler Federal Sağlık Bakanlığı'nın tüm kalabalık organizasyonların iptalini önermesi ile gündeme gelmiş ve salgın kaynaklı ilk ölümün gerçekleştiği 9 Mart 2020 tarihi itibariyle de toplum hayatına ilk katı kısıtlamalar getirilmeye başlanmıştır. 30 Mart 2020 tarihinde ülkedeki bulaş oranı %1.3'e ulaşmıştır ve Nisan başı itibariyle toplam vaka sayısı 100.000 barajını aşmıştır.

Sosyal temaslar ve kamusal yaşama ilişkin şu anda kabul edilen kısıtlamalar başlangıçta en az 14 gün sürecek şekilde belirlenmiştir. Alınan önlemler sürecin akışına paralel olarak gözden geçirilmektedir. Nisan ayı ortalarına gelindiğinde ise salgına yönelik sosyal mesafe korunumu ve temas kısıtlamaları getirilirken,

toplumsal hayatta alınan tedbirlerde çeşitli kolaylıklar sağlanması gündeme getirilmiştir ve bulaş oranı yeniden kontrol altına alınarak %0,7'ye gerilemiştir.

Almanya'daki enfekte kişilerin sayısının ne zaman zirve yapacağına dair şu an itibarıyla sağlıklı tahminler yürütülmesi mümkün olmamakla birlikte, salgının toplumsal hayatta ve kişilerin günlük yaşamlarında değişikliklere yol açtığı aşikardır.

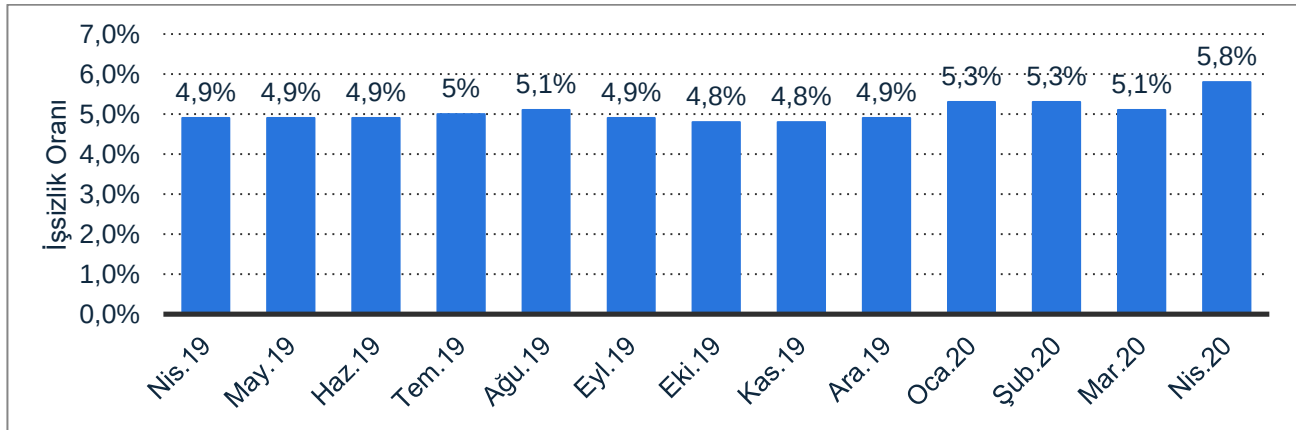
Grafik 6: Federal Almanya'da nCov-19 Salgınının Çalışma Hayatına Etkileri

Kaynak: Mannheim Üniversitesi

Korona krizinin etkileri artık Federal İstihdam Bürosunun mevcut işsizlik rakamlarında da görülebilir. Nisan 2020'de, Almanya'daki işsizlik oranı bir önceki aya göre yüzde 5,1'e kıyasla yüzde 5,8'e yükselmiştir. İşsiz olarak kaydedilen kişi sayısı, Nisan ayında bir önceki aya göre 300.000'den fazla artmış, geçen yılın aynı ayına (Nisan 2019) göre işsiz sayısı 410.000'den fazla artmıştır. Değişen işsizlik oranı matematiksel olarak hem işsiz sayısı hem de istihdam edilen kişi sayısına bağlıdır. İşsizliğin gelişmesi Patlayan ekonomi ve yüksek emek talebi nedeniyle, Federal Cumhuriyet'teki işsizlik son yıllarda COVID-19 Krizine kadar sürekli olarak azalmıştır. Bu hem Batı hem de Doğu Almanya için geçerlidir.

Grafik 7: Nisan 2019'dan Nisan 2020'ye kadar Almanya'da işsizlik oranı

Kaynak: Federal Almanya İstihdam Kurumu

Toplumsal değişimler içerisinde satın alma alışkanlıklarına bakıldığında ise, Alman toplumunun salgın sürecinde Dezenfektan alımlarını %751 oranında arttırdığı; ve ekmek satışlarının %392,3; sabun satışlarının %337 oranında arttığı görülmektedir. Tuvalet kağıdı; pirinç, konserve gıdalar ve un alımları ise %200'ün üzerinde artış göstermektedir.

COVID-19 salgınının bir sonucu olarak, yerleşik birçok sosyal destek yapısı geçici olarak kullanılamamaktadır veya rollerini yeniden tanımlamak zorunda kalmıştır. Bu durumda, halkın - her yaştan ve arka plandan - çeşitli özel ve gönüllü girişimlerle pandeminin etkisiyle başa çıkmak için çok değerli katkılar sağlamaktadır. Federal Hükümet, sosyal katılımı çok sayıda önlemlerle desteklemektedir. Spor kulüpleri, kâr amacı gütmeyen statülerini korumak kaydı ile, muhtaç kişilere yardımcı olarak yasal amaçlarının dışında toplumsal hizmetlerde bulunabilmektedir.

Federal Gönüllü Hizmetin bir parçası olanlar, yerleşimleri onay verirse diğer kar amacı gütmeyen kuruluşlarda da destek sağlayabilir. Sivil toplumla yakın işbirliği içinde, Federal Hükümet ayrıca özel ihtiyaçları olan insanlar ve korunmasız gruplar için destek tedbirleri oluşturmayı sürdürmektedir.

Dijital dönüşüm, sosyal katılımı teşvik etmek için büyük bir potansiyel sunmaktadır. Federal Hükümet bu potansiyeli kendi çevrimiçi hizmetleriyle (www.freiwillige-helfen-jetzt.de) ve mevcut platformları (www.tagdernachbarn.de) teşvik ederek kullanmaktadır.

43.000'den fazla kamu üyesi ve iş dünyası, temsilcisi akademisyen, federal bakanlar ve diğer kuruluşlardan 4800'den fazla uzman, Federal Hükümetin "WirVsVirus" adlı platformuna katılım sağlamıştır. COVID-19 krizinin bir sonucu olarak ortaya çıkan zorluklara çözümler geliştirmek için bu platform üzerinde bir araya gelmişlerdir. Önümüzdeki altı ay boyunca, 130 umut vaat eden proje tanıtılacak ve bir uygulama programı çerçevesinde mali destek sağlanacaktır.

Diğer ülkelerden gelen deneyimler, COVID-19 salgını sırasında aile içi şiddetin arttığını göstermektedir. Çocukları aile içi şiddetten korumak için Federal Hükümet ebeveynleri veya çocukları hedef alan danışmanlık hizmetlerini genişletmiştir. Kadınları şiddete karşı korumak için "Kadına Yönelik Şiddet" yardım hattı kurmuştur. Acil durum planları, salgın sırasında tüm işlevler ve erişim modlarıyla çalışmaya devam etmesini sağlamaktadır. Federal Hükümet ayrıca, aile içi şiddeti önlemek için bölgesel ve yerel düzeyde uygulanan kapsamlı önlemleri desteklemek için elinden gelen her şeyi yapmak üzere eyaletler ile yakın temas halindedir. Örneğin, kadın sığınma evleri ve danışma merkezleri de kilit hizmetler olarak tanımlanmış ve Federal Hükümetin sosyal refah paketine dahil edilmiştir. Destek hizmetleriyle ilgili bilgiler hem çevrimiçi hem de yerel olarak, örneğin eczanelerde ve süpermarketlerde daha yaygın olarak duyurulmaktadır.

Federal Aile İşleri Bakanı Giffey, her çocuğun boş zaman ve oyun oynama hakkının COVID-19 salgını içinde bile akılda tutulması gerektiğini özellikle vurgulamaktadır. Bu nedenle sağlık korumasını arttırırken çocuğun refahını daha da arttırmak ve bu iki olguyu dengelemek artık çok daha önemlidir.

25 Mayıs itibarıyla Kültür Bakanı Konferansı ve Kültür ve Medya Devlet Bakanı Monika Grütters, daha fazla kültürel kurum ve faaliyetin planlı olarak açılması için kilit noktalar üzerinde anlaşmış bulunmaktadır. Çalışma, Şansölye ve Başbakan arasındaki tartışmalar için bir şablonu temsil etmektedir: Kilit noktalar, sanat ve kültür kurumları için enfeksiyon sayısındaki yerel gelişmelerin arka planına karşı kavramların açılması için öneriler ve kriterler içermektedir. Diğer şeylerin yanı sıra, halkı, çalışanları ve diğer aktörleri korumak için temel koruyucu önlemlerle yerinde konseptlerin geliştirilmesi planlanmaktadır. Örneğin, biletleme sistemleri, ziyaretçi akış yönetimi ve zorunlu koltuk rezervasyonları bileşen olarak belirtilir.

3.5. HÜKÜMETİN ALDIĞI TEDBİRLER

Federal, eyalet ve yerel yetkililer tarafından alınan önlemlerin amacı, virüsün yayılmasını mümkün olduğunca yavaşlatmak ve böylece zamandan tasarruf etmektir. Bu nedenle federal hükümet ve eyalet yönetimleri yoğun bakım yataklarının sayısını artırmayı ve tedaviye ihtiyacı olan kişilere uygun şekilde davranabilecek yeterli malzeme ve personel olmasını sağlamak için ortak karar mekanizması olarak rol almıştır. Federal hükümet tarafından sürecin etkilerini en aza indirebilmek amacıyla düzenli olarak toplanan ve üzerinde anlaşmaya varılan tedbirlerin uygulanmasına katkıda bulunan bir acil durum planı hazırlamış; ve kriz masası oluşturmuştur.

3.5.1. SAĞLIK SEKTÖRÜNDE ALINAN TEDBİRLER

Mevcut ciddi duruma rağmen, Almanya'nın geleceğe güvenle bakmak için bir çok nedeni bulunmaktadır. Ülkedeki en son gelişmeler sağlık ve sağlık hizmetleri çalışanlarının yorulmadan adanmışlığı sayesinde birçok insanın hayatının kurtarılabileceğini ve diğer ülkelerde yaşanan sağlık sistemlerinde yaşanan aşırı yüklenmelerin Almanya özelinde önlenebileceği umulmaktadır.

Bu aynı zamanda halkın dikkatli davranışları ve uygulamaya koyulan önlemleri kabul etmeleri yoluyla salgının yayılmasını durdurmanın en önemli yöntemi olarak anılmaktadır. Ancak, salgın devam etmektedir. Sağlık sisteminin uzun vadede, tüm nüfusun yararına aşırı yüklenmesini önlemek için, temas kısıtlamalarını kaldırmak için henüz çok erken olduğu düşünülebilmektedir.

Federal Hükümetin amacı, tüm vatandaşların enfeksiyon riskinden olabildiğince iyi korunmaları veya enfekte olmaları durumunda mümkün olan en iyi tıbbi bakımı almalarıdır. Bu nedenle, Federal Hükümet, eyaletler ile koordineli olarak, alınan önlemlerin hala gerekli ve orantılı olup olmadığını veya uyarlanması gerekip gerekmediğini düzenli olarak değerlendirmektedir.

Bu bağlamda, hangi önlemlerin virüsün yayılmasını etkili bir şekilde önlediğini ve her durumda hangi sosyal ve ekonomik maliyetleri beraberinde getirdiklerini dikkatle ele almaktadır. Ayrıca, salgının Almanya'ya eşit olarak yayılmadığını, ancak durumun bir bölgeden diğerine farklı olabileceğini de dikkate alınmalıdır. Bu, belirli bölgelerdeki kısıtlamaların bir süre hafifletilerek sürdürülmesi veya yeniden uygulamaya konulması gerektiği anlamına gelebilir.

Almanya, Sağlık Sektöründe üç boyutlu bir strateji uygulamakta ve bu strateji aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

- Covid-19 vakaları testler yoluyla hızlı bir şekilde teşhis edilerek izole ediliyor, bu kişilerle temasta bulunanlar da tespit edilerek karantinaya alınıyor.
- Yaşlı ilerlemiş ya da kronik hastalıkları olanlar, korunmaya muhtaç gruplar için ek koruma önlemleri alınıyor.
- Sağlık sistemi güçlendiriliyor. Covid-19 konusunda test kapasiteleri kadar hastanelerdeki yoğun bakım, solumun cihazı kapasiteleri iki kat artırılıyor.

Robert Koch Enstitüsü'nün çizdiği yol haritasını uygulayan hükümet, hastaları erken teşhis edebilmek için mümkün olduğunca çok test yapmaya çaba göstermektedir. Daha önce, sadece riskli bölgelerde bulunanlara test yapılırken, bu koşul artık kaldırılmış durumdadır.

Almanya birçok ülkeden daha önce yaygın testlere başlarken, gereksiz testlerle sağlık sistemini yük altına sokmamaya da gayret göstermektedir. Bu konuda şu iki kriter belirlenmiş durumdadır: Risk taşıyanlara ve semptom görülenlere test yapılacaktır.

Bu arada Almanya'da yoğun test uygulaması ile eş zamanlı olarak, hastanelerin teknik ve personel kapasiteleri de hızla arttırılmaktadır.

Doktorlar, hemşireler ve diğer sağlık çalışanların da enfekte olması riski göz önünde bulundurularak, hastane hizmetlerinin sektöre uğramaması için insan kaynağı için acil durum planlamaları yapılmaktadır.

Acil servisler ve yoğun bakımlarda görev yapan doktorlar tarafından kurulan yedi meslek kuruluşu, şimdiden bir katalog hazırlayarak, yaşanabilecek kriz durumunda karşılaşılabilecek etik sorunlara yanıtlar vermekte, öneriler hazırlamaktadır.

Kapasite artırımına rağmen bir süre sonra tüm Covid-19 hastalarının tedavisine olanak sağlayacak imkanların kalmayabileceğine işaret edilen çalışmada, "Bu durumda hastalar arasında tercih yapmak kaçınılmaz olacak" ifadelerine yer verilmektedir.

Hastalar arasında yapılmak zorunda kalınacak tercihlerde, hem bilimsel olarak ilgili hastanın sağlık durumunun hem de hastanın kendi tercihinin de dikkate alınması istenmektedir.

Hastaneler için koruyucu ekipman, hemşirelik hizmetleri ve itfaiye ekipleri gibi kurumsal tıbbi malzeme bağışları KDV'den muaf tutulmaya devam etmektedir.

Ayrıca, kriz zamanlarında sağlık hizmetlerini sağlamak için çok sayıda önlem Federal Hükümet tarafından alınmaktadır:

- Federal hükümet, koruyucu ekipman ve aşı geliştirme ve diğer tedavi önlemleri için diğer şeylerin yanı sıra 3.5 milyar avroluk ek bir fon sağlamaktadır.
- Salgınlarla savaşmak için 55 milyar avro daha bütçe bulunmaktadır. Bu, pandeminin gelişimine esnek ve kısa sürede tepki verebilmek için önemlidir.
- Federal hükümet, hastanelerin gelir kaybını ve daha yüksek maliyetleri hafifletmek için koruyucu bir şemsiye oluşturmaktadır.
- Mevcut gelir kaybı da mukim doktorlar için desteklenmektedir.
- Gümrük, koruyucu maskeler, gözlükler ve koruyucu giysiler üzerindeki AB ihracat yasağı ile uyumluluğu izlemektedir.

Almanya Federal Cumhuriyeti Ekonomi ve Enerji Bakanlığı tarafından yapılan açıklamaya göre; yine aynı Bakanlık tarafından verilen ve sağlık sektöründe faaliyet gösteren Alman firmalarının (aşı, ilaç, solunum cihazı, maske, koruyucu tulum vb. alanlarda ürün geliştiren ve üreten firmalar) tamamen veya belirli bir kısmının AB dışı yatırımcılar tarafından satın alınmasını zorlaştıran yasa değişikliği (Dış Ticaret Yasası) teklifi Almanya Federal Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunca 20/05/2020 tarihinde onaylanmıştır. Söz konusu yasa değişikliği teklifi, Almanya Resmi Gazetesinde yayımlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir. Söz konusu yasa değişikliğinin, global düzeyde yaşanmakta olan COVID-19 (KOVİD-19) salgını nedeniyle sağlık sektörünün stratejik önemi haiz olmasından dolayı yapıldığı düşünülmektedir.

3.5.2. EKONOMİK TEDBİRLER

Federal Hükümet, salgın sürecinde Almanya'yı korumak için kararlı, güçlü ve hedefli çabalar göstermektedir. Çalışanlar, serbest meslek sahipleri ve şirketler için koruyucu kalkan, Federal Cumhuriyet tarihindeki en büyük yardım paketidir. Bütçe tedbirlerinin toplam tutarı 353,3 milyar avro, toplam teminat tutarı ise 819,7 milyar avro değerindedir.

Federal hükümet finansman için 156 milyar avro civarında yeni kredi oluşturacağını bildirmektedir. Kabine buna uygun bir ek bütçe onaylamıştır.

Federal Hükümet, çalışanları ve şirketleri yasalara ve diğer düzenlemelere mümkün olduğunca yük bindirmekten kaçınmak için elinden geleni yapacaktır. Zamanı geldiğinde, ekonomik kalkınmayı teşvik etmek ve şirketlerimizin yüksek rekabet gücünü korumak için de önlemler almaktadır .

COVID-19 salgını çok sayıda vatandaş üzerinde geniş kapsamlı bir mali etkiye sahip. Federal Hükümet, mali darboğazları önlemek için kapsamlı bir tedbir paketi başlatmıştır.

Şirketlerin likiditesini artırmak için, vergi ve sosyal güvenlik katkı paylarının ödenmesine ilişkin düzenlemeler değiştirilmiştir. Vergi ön ödemeleri azaltılabilir, faiz ödemeden ertelenmiş vergi ödemeleri ve icra tedbirleri askıya alınabilir durumdadır. Sosyal güvenlik primlerini erteleme kriterleri 30 Nisan 2020 tarihine kadar gevşetilmiştir. Buna ek olarak, 1 Mart'tan 31 Aralık 2020'ye kadar işverenler çalışanlarına sübvansiyonlar ve nakit dışı faydalar şeklinde mali destekten yararlanabilmektedirler. Acil bir önlem olarak, küçük ve orta ölçekli işletmelerin 2019 için vergi ön ödemelerinin miktarının 2020'de meydana gelen zararlar (zarar ofsetleri) temelinde azaltılmasına izin verilecektir.

İşletmelere düşük faizli kredilere daha kolay erişim sağlamak ve likiditelerini korumak için KfW kredileri için başvuru prosedürünü basitleştirdi ve hızlandırdı. Daha yüksek yükümlülük muafiyetleri (KOBİ'ler için yüzde 90, büyük şirketler için yüzde 80), daha yüksek kredi limitleri (şirket grubu başına bir milyar avroya kadar) ve daha düşük faiz oranları uygulanır. Bir milyar avronun üzerindeki krediler sendikasyon finansmanı yoluyla da alınabilecektir.

Beş çalışanı olan şirketler, kira, kiralama maliyetleri veya leasing taksitleri gibi devam eden maddi ve finansal giderlerini karşılamak için 9000 avroya kadar bir kerelik ödeme alacaktır. En fazla on çalışanı olan şirketler için maksimum tutar 15.000 Euro'dur.

KfW Anında Kredi 2020, 2019'da yıllık cirosunun yüzde 25'ine kadar olan kredileri ve ondan fazla çalışanı olan şirketleri desteklemektedir.

11 ila 50 çalışanı olan işletmeler 500.000 avroya kadar, 50'den fazla çalışanı olan firmalar 800.000 avroya kadar destek alabilmektedirler. Kredinin geri ödeme süresi, iki ödemesiz yıl seçeneği ile 10 yıla kadar uzatılabilmektedir.

Federal Hükümet ayrıca, 50 milyon avroya kadar kefalet gereksinimleri için garantiler sağlamak amacıyla yapısal olarak zayıf bölgelerin ötesinde büyük garanti programını da başlatmaktadır (yapısal olarak zayıf bölgelerde, daha önce olduğu gibi hala 20 milyon avroya kadar).

Federal Hükümet, mikro girişimleri ve serbest meslek sahiplerini desteklemek için 50 milyar avroya kadar acil yardım paketi de sağlamaktadır. Bu, önümüzdeki üç ay içinde likidite darboğazlarını kapatmak adına kullanılabilecek bir destek paketidir.

Yerel ekonomiyi desteklemek için, çoğu eyalet ek destek programları hazırlamaktadır.

Özellikle serbest çalışan insanları ve sanatçıları desteklemek için temel gelire erişim önemli ölçüde basitleştirilmiştir. Sadece geçici olarak yardıma ihtiyacı olan bu kişiler için iş bulma konusunda yardım sağlanmamaktadır.

Kira ödemeleri, gerçek tutarın orantılılığı incelenmeksizin altı ay boyunca karşılanacak ve başvuru prosedürü büyük ölçüde basitleştirilecektir. Kişinin önemli varlıklara (60.000 Euro'nun üzerinde likit varlıklar ve hanehalkı üyesi başına 30.000 Euro'nun üzerinde ek bir varlık) sahip olmadığına dair bir bildirim yapılırsa, gelecek altı ay boyunca gelir değerlendirmeleri askıya alınacaktır. Basitleştirilmiş başvuru e-posta ile gönderilebilir.

COVID-19 salgını ve bununla mücadele için alınan önlemler ekonomi ve işgücü piyasası üzerinde derin bir etkiye sahiptir. Federal Hükümet, Federal Cumhuriyet tarihinde benzeri görülmemiş bir tedbir paketi ile bu etkiyi en aza indirmeye çalışmaktadır.

İşgücü piyasasındaki istisnai durum nedeniyle, Sosyal Yasanın Üçüncü Kitabı uyarınca işsizlik yardımları, 1 Mayıs ile 31 Aralık 2020 tarihleri arasında sona erecek olanlar için üç ay uzatılmaktadır.

Federal İstihdam Bürosu işverenlere sosyal güvenlik katkılarını tam olarak geri ödeyecektir. Bir şirketteki çalışanların sadece yüzde onunun etkilenmesi ve ilk olarak zaman hesaplarında negatif bir bakiye tahakkuk ettirilmemesi durumunda, azaltılmış saat tazminat ödeneği de uygulanabilir. Geçici işçiler için daha düşük ücret tazminatı talep edilebilir. Azaltılmış saatlerde çalışanlar için, 1 Mayıs'tan 31 Aralık 2020'ye kadar mevcut ek gelir elde etme seçenekleri tüm mesleklere kadar açılacak ve ek gelir sınırlaması bugüne kadar aylık gelirin tam miktarına yükseltilecektir.

Federal Hükümet, iflasları önlemek için Ekonomik İstikrar Fonu'nu başlattı. Bu araçla Federasyon önemli şirketleri ve önemli sektörlerdeki küçük işletmeleri destekleyebilir. Kurumsal tahviller, krediler ve hisse senedi kredi programları için devlet garantileri ile Fon, likidite darboğazlarını köprüleyecek ve işletmelerin sermaye tabanını güçlendirecektir. Bu amaçla Fon, sermaye piyasasında şirketlerin yeniden finansmanı için 400 milyar avroluk bir garanti çerçevesine ve şirketlerin ödeme gücünü korumak için 100 milyar avroluk bir yeniden sermayelendirme çerçevesine sahiptir. Fon, Avrupa Komisyonu onayını verdiği anda çalışmaya başlayabilir.

Federal Hükümet, kriz sırasında sağlıklı şirketlerin iflasını önlemek istemektedir. COVID-19 salgınının neden olduğu iflaslar söz konusu olduğunda, ödeme yapma konusundaki dosyalama yükümlülükleri ve yasakları 30 Eylül 2020 tarihine kadar askıya alınacaktır. Ayrıca, alacaklıların iflas işlemlerinin açılması için başvuru hakkı üç aylık bir geçiş süresi için askıya alınacaktır.

İşletmelerin montaj kısıtlamalarına rağmen hareket edebilmelerini sağlamak için Federal Hükümet, örneğin "sanal" toplantılara izin vermek için şirketler hukuku hükümlerini değiştirmiştir.

Federal Hükümet, kredi sigortacıları ile koordineli olarak, Alman işletmelerinin tedarikçi kredilerini korumak için 30 milyar avro hacimli koruyucu bir kalkan oluşturmuştur. Kredi sigortası, yurtiçinde veya yurtdışındaki bir müşteri faturayı ödeyemediğinde tedarikçileri temerrüde düşmez. 2020 yılında,

Federal Hükümet, faaliyetlerin aşırı finansal baskı altına girmesini sağlayacak olaylar sektöründe yüksek bir geri ödemeyi, sınırlı bir süre için bir makbuz programı sunarak engelliyor. Etkinlik organizatörleri, iptal edilmesi gereken müzik, kültür, spor ve boş zaman etkinliklerinin yanı sıra masrafları geri ödemek yerine

kapatılan boş zaman işletmeleri için kupon verebilir. Federal Hükümet turizm endüstrisi için, özellikle iptal edilen paket tatiller ve uçuşlar için benzer bir çözüm bulmayı amaçlamaktadır. Avrupa hukuku bu sektör için geçerli olduğundan, Federal Hükümet bu sorunu çözmek için AB Komisyonuna başvurmuştur.

1 Nisan itibariyle, Almanya'daki yaklaşık yarım milyon şirket, işçilerini Kurzarbeit olarak bilinen devlet tarafından sübvans edilen kısa süreli bir çalışma planına yolladı. Alman kısa süreli çalışma tazminat planı, Fransa ve İngiltere'deki programlara benzer. 8 Nisan'da Almanya mevsimlik tarım işçileri için seyahat yasağını geri çevirdi ve 80.000 Doğu Avrupalı'nın mevsimsel gıdaları hasat etmek için Nisan ve Mayıs ayları arasında girmesine izin verdi. 22 Mayıs'ta Süddeutsche Zeitung'da yayınlanan bir makalede, Alman Ekonomik Uzmanlar Konseyi planlanan koronavirüs kurtarma paketinin tasarımı hakkındaki görüşlerini açıkladı. Özellikle, kurtarma paketinin Merkel hükümetinin tercih ettiği bir plan olan elektrikli araba satın almak için daha yüksek bir nakit teşviki içermesi gerekip gerekmediği tartışmasına ağırlık verdi. Konsey, sektöre özgü herhangi bir yardım önlemine karşı tavsiyede bulunmuş ve eğitim ve altyapı yatırımlarına odaklanmayı, enerji maliyetini düşürmeyi ve şirketlerin gelecek yıllar için önceki ve beklenen kazançlardan kaynaklanan kayıpları dengelemelerini sağlamıştır.

Kiracılar, COVID-19 salgınının etkisi nedeniyle evlerini veya iş yerlerini kaybetme konusunda endişelenmemelidir. Bu nedenle, bir geçiş dönemi boyunca, ev sahipleri kira borçları nedeniyle konut veya ticari binaları feshedemezler. Bunun ön koşulu, kiracıların kriz nedeniyle ödeme yapamayacaklarını güvenilir bir şekilde gösterebilmeleridir. Kira borçları en geç 30 Haziran 2022 tarihine kadar geri ödenmelidir.

Kamu üyeleri elektrik ve doğalgaz ile telefon sözleşmeleri ve tüketici kredisi sözleşmelerinden kaynaklanan ödemeleri erteleyebilirler. Bu, tüketicileri temel hizmetlerden kesilmekten korur. Mikro işletmelerin, korunmalarını sağlamak için, işletmelerini sürdürmek için gerekli olan tüm temel sürekli yükümlülüklerin performansını yerine getirme hakkı vardır.

Kriz dönemlerinde de ailelerin gelirlerini korumak için düşük gelirli aileler için çocuk ek ödeme almak geçici olarak kolaylaşacaktır. Son altı aydaki gelir yerine, başvurudan önceki ayın geliri bu başvurular için temel oluşturmaktadır. Varlıklar şimdilik dikkate alınmayacaktır. Süresi dolan onaylar, başka bir gelir değerlendirmesine gerek kalmadan otomatik olarak altı ay uzatılır. Başvurular online yapılabilir.

Anaokullarının ve okulların kapatılması nedeniyle, birçok aile aileleri ve kariyerleri dengelemekte zorlanmaktadır. Anaokullarının veya okulların kapatılması nedeniyle kazanç kaybına uğrayan velayet hakkına sahip olanlar, bu nedenle altı haftaya kadar bir süre için kayıp kazançlarının yüzde 67'sine kadar tazminat alacaktır.

Ebeveynlik yardımı ile ilgili düzenlemeler geçici bir süre için değiştirilmiştir. Temel mesleklerde çalışan ebeveynler, şu anda çalışma miktarını veya çalışma saatlerini kendileri belirleyemedikleri için ebeveyn ödeneği aldıkları ayları erteleyebilmeli, böylece ebeveyn ödeneği almak için yasal gereklilikleri karşılayamamaktadır. Şu anda ortaklık bonusu alan ebeveynler için kanıt sağlama yükümlülükleri basitleştirilecektir. Buna ek olarak, ebeveynler, şu anda gelirlerinde geçici bir düşüş yaşıyorlarsa, ebeveyn ödeneğinin miktarı ve daha sonra ebeveyn ödeneğinin hesaplanmasında dezavantajlardan korunmalıdır.

Mevcut kapanışlar nedeniyle okullar, üniversiteler ve diğer eğitim kurumları büyük zorluklarla karşı karşıyadır. Alman Hükümeti'nden (BAföG) hibe alanlar okullarda ve üniversitelerde öğretim askıya alınmış olsa bile eğitim hibelerini almaya devam edecektir. Temel mesleklerden ve pandeminin neden olduğu eğitim veya öğretime kesintilerden kaynaklanan ek kazançların Alman Hükümeti'nden hibe alan kişiler üzerinde olumsuz bir etkisi olmayacaktır. Genç akademisyenlerin dezavantajlarını önlemek için, akademi ve yüksek öğrenimde uygulanan belirli süreli sözleşmelerle ilgili kurallar değiştirilecektir. Federal Hükümet,

dijital öğrenmeyi çok çeşitli tedbirlerle desteklemektedir. Federasyon, dijital derslerdeki okulları ve öğrencileri 500 milyon avroya kadar destekleyecek. Buradaki amaç muhtaç çocuklara ve özellikle gençlere yardım etmektir. Ayrıca, Okullar için Dijital Pakt'ın fonlarından 100 milyon avro artık dijital öğretim fırsatlarını genişletmek için içerik ve lisansları öğrenmek için de kullanılabilir. Federal Hükümet ayrıca, Almanya genelindeki okulların Hasso Plattner Enstitüsü tarafından geliştirilen Schul-Cloud'a (okullar bulutu) erişmesini sağlamak için 15 milyon avroluk ek kaynak sağlamaktadır.

Bu önlemlerin tam etkisi yalnızca temas kısıtlamaları kademeli olarak kaldırıldığında hissedilecektir. Önlemler ve gelişmeler şeffaf bir şekilde iletilecek ve etkilenen herkes tarafından mümkün olan en büyük kabulü sağlamak için mevcut duruma uyarlanacaktır.

COVID-19 salgını Almanya için büyük bir zorluk oluşturmaktadır. Her vatandaşın ülkenin bu zorluğun üstesinden gelmesini sağlamak için üzerlerine düşeni yapması beklenmektedir. Bu aynı zamanda toplumumuzdaki uyumu göstermek ve daha da güçlendirmek için bir fırsattır.

Alman Makamları, ısrarla mal ticaretini etkileyecek politikalardan uzak durulacağını açıklamaktadır. Önce Volkswagen Grubu ardından Daimler, COVID-19(korona) salgını nedeniyle, öncelikle kısa süreli olarak Avrupa'daki üretimlerinin büyük bir kısmını durdurduklarını açıklamıştır. Hessen Eyaletinde bulunan Opel Fabrikası da üretimi durdurmuştur.

COVID-19(korona) salgını nedeniyle dünyaca ünlü uçak üreticisi Airbus, Almanya'nın Bremen ve Stade şehirlerindeki merkezlerinde ve 2015 yılında Amerika'nın Alabama Eyaleti Mobile şehrinde kurulan şubesinde 6 Nisan 2020 tarihinde üretimini durdurmuştur. Bremen'deki sivil havacılık bölümünde üretim 27 Nisan'a kadar askıya alınmış olup havacılık ve silahlanma bölümü faaliyete devam etmektedir. Stade fabrikasındaki üretime ise, 6-11 Nisan tarihleri arasında ara verilmiş ve bazı üretim bölümlerinde kısıtlamalara gidileceği açıklanmıştır. Bununla birlikte, kritik işlere ilişkin faaliyetler devam etmektedir.

Almanya'da düzenlenecek fuarlar coronavirus (koronavirüs) nedeniyle ya iptal edilmiş ya da ertelenmiştir. Fuar idareleri genel olarak fuar ücretinin bir sonraki yıla aktarımı yolunu tercih ederken, konaklama ve ulaşım konularında firmalara iade yapmakta sorunlar yaşanmaktadır.

20-24 Nisan 2020 tarihinde yapılması öngörülen Dünyanın en büyük sanayi fuarı olan, önce 13-17 Temmuz 2020 tarihine ve daha sonra 12-16 Nisan 2021 tarihine ertelenen Hannover Messe Fuarı, 73 yıllık tarihinde ilk defa bu sene düzenlenmeyecektir. Her sene yaklaşık 200 firmamızın katıldığı Fuar, firmalarımızın muhatapları ile görüşmesini sağlayan, aynı zamanda fuar esansında sanayi sektörüne ilişkin tüm dünyadaki teknolojik gelişmelerin tartışıldığı bir platform olması nedeniyle düzenlenmemesi tüm firmalar için bir kayıp olarak düşünülmektedir. Fuar organizatörü Deutsche Messe tarafından potansiyel katılımcılar ve ziyaretçiler için dijital ortamda alternatif düzenlemelerin yapılacağını duyurulmuştur.

24-30 Eylül 2020 tarihleri arasında yapılması öngörülen IAA-Hafif Ticari Araçlar Fuarı bu sene itibarıyla fuar organizatörü VDA (Alman Otomotiv Sanayicileri Birliği) tarafından iptal edilmiştir. Her iki senede bir yapılan ve sonuncusu 2018 yılında gerçekleştirilen IAA, T.C. Ticaret Bakanlığı'nın desteklediği bireysel ve prestijli fuarlar listesinde de yer almaktadır.

8-13 Mart 2020 tarihleri arasında, Almanya'nın Frankfurt am Main şehrinde düzenlenmesi öngörülen Light & Building Fuarı COVID-19 (KOVİD-19) tedbirleri kapsamında 2020 Eylül ayına ertelenmişti. Ancak, 7 Mayıs'ta yapılan açıklamalara göre söz konusu Fuarın 2022 yılına ertelendiği öğrenilmiştir. Yine aynı tarihte

yapılan bir diğ er açıklama ile otomotiv yedek parça sektörünün en önemli fuarlarından olan Automechanika Fuarı'nın da 2021 yılı Eylül ayına ertelendiği duyurulmuştur.

3.6. LOJİSTİK TEDBİRLER

Alman lojistik sektörleri, Avrupa ve Almanya'da korona virüsünün daha da yayılmasına ihtimaline karşı  nlemlerini Mart ayı başı itibariyle almaya başlamıştır. Örneğin Duisburg limanı, Duisport'un bildirdiği gibi, mevcut tüm gelişmeleri yakından izleyen ve gerekli önlemleri ve eylemleri hızlı bir şekilde uygulayan bir kriz ekibi kurulmuştur. Buna ek olarak, hem terminaller hem de demiryolu operatörleri, Duisburger Hafen AG ağı üzerinden kriz ekibinin çalışmalarıyla yakından ilgilenmektedir.

Her bölgenin bir acil durum planı oluşturulmuştur. Her sektörde olduğu gibi lojistik sektöründe de farklı konumlardan çalışanlar için toplantılar ve eğitim kursları iptal edilmekte, bunun yerine mümkün olan yerlerde web, video veya telefon konferanslar düzenlenmektedir. Buna ek olarak, bölgesel bazlı resmi bir kapatma durumunda, diğ er bölgeler taşımacılığı devralacaktır.

Federal Hükümet, insanların gıda ve diğ er temel günlük ürünler gibi temel kaynaklara erişmeye devam etmelerini sağlamak için lojistik şirketleri, endüstri ve ticaret ile yoğun bir şekilde çalışmaktadır. Bunun başarılı olması için, hem ülke içinde hem de sınır ötesi malların engelsiz hareketi hayati önem taşımaktadır. Federasyon, nakliye, taşımacılık ve lojistik sektörünün ulusal birlikleri ile Almanya için Yük Taşımacılığı Paktı'nı sonuçlandırmıştır.

Dernekler, sanayi, ticaret ve son tüketiciler arasındaki tedarik zincirlerinin işlemeye devam edilmesi taahhüt edilmiş durumdadır. Buna ek olarak, Federal Hükümet ve Eyaletler esnek  er eve koşulları oluşturmak için birlikte çalışmalar yürütmektedir; örneğin, pazar günleri ve resmi tatillerde araç kullanma kısıtlamalarını geçici olarak kaldırmış ve sürüş ve dinlenme süreleri hakkındaki düzenlemeler gevşetilmemiştir.

#LogistikHilft girişimi ile Federal Hükümet,  alışmaları sayesinde Almanya'daki insanlar için malzemelere erişimi garanti edenlere adil ve uygun çalışma koşulları sağlamak için nakliye ve lojistik sektöründeki şirketlerle birlikte çalışmaktadır.

COVID-19 salgını, çok sayıda Alman yolcunun planlanan rotaları ile Almanya'ya dönmesini de engellemiştir. Federal Dışışleri Ofisi bu nedenle Alman turistler için gelmiş geçmiş en büyük geri dönüş kampanyasını başlatmıştır. Mart ayının ortasından bu yana, yaklaşık 70.000 kişi 270'e yakın özel uçuşla Almanya'ya getirilmiştir. Federal Hükümet bu projede Avrupalı ortaklar, İsrail ve üçüncü ülkelerle yakın işbirliği içerisindedir. Bugüne kadar yaklaşık 5000 AB  yesi ülke vatandaşı ve 1000 üçüncü ülke vatandaşı Federal Hükümetin desteğiyle kendi ülkelerine dönmüştür.

Ayrıca, Federal hükümet, ülkenin önde gelen havacılık şirketlerinden biri olan Lufthansa için kapsamlı bir destek paketi üzerinde anlaşma sağlamıştır. Korona salgını öncesinde şirket operasyonel olarak sağlıklı ve k rlı faaliyetlerini sürdürmekte ve gelecek için iyi beklentilerde bulunmaktaydı. Lufthansa'nın istikrar tedbirlerinin toplam kapsamı dokuz milyar avro değerindeki fon Ekonomik İstikrar Fonu (WSF) Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

Söz konusu destek pakedi, şirketin ve aynı zamanda Lufthansa Grubu'nun vergi mükelleflerinin ve çalışanlarının ihtiyaçlarını da dikkate almaktadır.

Federal İçişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada Almanya Federal Cumhuriyeti 16 Mart 2020 Pazartesi saat 08.00'den itibaren Fransa, Avusturya, Danimarka, Lüksemburg ve İsviçre'ye kara yolundan geçişlerde

kısıtlamalar getirdiğini duyurmuş olup, tedarik zincirinin işbu uygulamadan etkilenmeyeceğini bildirmiştir. Diğer yandan, şundan itibaren Almanya'da pazar günleri hiçbir kısıtlama olmaksızın yüklerin taşınmasına izin verilmekte olup bu uygulama 30.05.2020 tarihine kadar sürdürülecektir. TIR Şoförleri için vize başvurularının kabulünün, Ankara Büyükelçiliğinin talimatı doğrultusunda bir sonraki duyuruya kadar durdurulduğu ifade edilmiştir Pazar günü / tatil günlerine ilişkin yol yasakları da bulunmaktadır.

Aşağı Saksonya Ekonomi Bakanlığı tarafından, COVID-19(korona) salgını nedeniyle uluslararası tedarik zincirlerindeki aksaklıklardan etkilenen şirketler için Tedarik Zinciri İletişim Merkezi kurulmuştur. Yurt dışından gerekli parçaların temin edilememesi durumunda sorun yaşayan Aşağı Saksonya şirketlerinin bu merkeze başvurmaları beklenmektedir. Söz konusu Merkezin çalışmaları, Sanayi ve Ticaret Odası tarafından desteklenmektedir. Ekonomi Bakanı Dr. Bernd Althusmann tarafından, üretimin yeniden başlama sürecinde uluslararası tedarik zincirlerinin sağlıklı işleyişinin Aşağı Saksonya ekonomisi için büyük önem taşıdığı hususuna işaret edilerek 'Contact Point International Supply Chain' ile yurt dışından teslimat zorluklarından etkilenen şirketlere destek sağlanacağı ifade edilmiştir. Bakanlık bünyesinde oluşturulan 'Contact Point International Supply Chain' irtibat noktasına, sanayi firmaları e-posta ile ulaşabilmektedirler.

3.7. PAYDAŞI OLUNAN ULUSLARARASI DESTEKLER

Birçok AB üye ülkesi tarafından kabul edilen ulusal koruma önlemleri, bazı durumlarda önemli kısıtlamalara yol açmıştır. Federal Hükümet, iç pazarın, Schengen bölgesinde serbest dolaşımın ve nakliye ve lojistik altyapısının mümkün olduğunca korunmasını sağlamak için Avrupa Birliği çerçevesinde çalışmaktadır.

9 Nisan 2020'de, euro bölgesi maliye bakanları, ekonomileri COVID-19 salgını tarafından özellikle sert bir şekilde etkilenen üye devletlere yardımcı olmak için 500 milyar avrodan fazla finansal destek sağlamayı kabul etmiştir.

Mali destek, bir Avrupa İstikrar Mekanizması koşullu kredi limiti, küçük ve orta ölçekli işletmeler için yeni bir Avrupa Yatırım Bankası garanti fonu ve kısa süreli çalışmaya finansal destek sağlamak için yeni AB girişimi SURE'yi içermektedir. Anlaşma, COVID-19 salgınına dayanışma temelinde ortak bir Avrupa yanıtı bulmada önemli bir unsurdur.

Federal Hükümet, COVID-19 salgınının ancak birlikte çalışarak aşılabileceğine inanmaktadır. Bu nedenle Avrupa ekonomisi için daha fazla toparlanma önlemini desteklemeye hazırdır.

Hem AB hem de NATO, COVID-19 salgınıyla başa çıkmak için bir dizi ortak adım üzerinde anlaşmıştır. Birincil hedef, üye devletlerin esnekliğini güçlendirmek, dezenfeksiyon kampanyalarını sürdürmek ve üye devletler tarafından sağlanan desteğin koordinasyonunu geliştirmek için güçlerini birleştirmektir.

COVID-19 salgınının patlak vermesinden bu yana, Almanya diğer AB ülkelerinden ağır hastaların tedavilerini üstlenmektedir. Bugüne kadar, Fransa'dan 130 hasta, İtalya'dan 44 hasta ve Hollanda'dan 24 hasta Almanya'ya getirilmiştir. Bu sayede bu ülkelerdeki yoğun bakım kaynakları üzerindeki baskıyı azaltmakta ve hayat kurtarmaktadır.

COVID-19 salgını ve sonuçları ancak yakın uluslararası koordinasyonla aşılabılır. Bu amaçla Federal Hükümet, G7 ve G20 bağlamında ortaklarıyla yoğun bir şekilde işbirliği yapmaktadır. G7, G20 gibi, yakın koordineli bir yaklaşım ve DSÖ'nün çalışması için desteğini ifade etti. G20, DSÖ ve küresel pandemik planı, Salgın Hazırlık Yenilikleri Koalisyonu (CEPI) aşısı girişimini ve karşılaşılan belirli zorluklar göz önüne alındığında IMF ve Dünya Bankası'nın kriz mekanizmalarını desteklemektedir. G20 ülkeleri açık pazarlara olan

bağılıklarını teyit etmiş ve 5,1 trilyon ABD doları hacmiyle ekonomik ve finansal tedbirler uygulama sözü vermiştir. Buna ek olarak, G20 ortakları ve diğer alacaklı ülkeler en yoksul 77 ülkeye borç moratoryumu vermeyi kabul etmişlerdir. Bu, yerinde sağlık koruma önlemlerine yatırım yapılmasını sağlayacaktır. Avrupa genelinde, gelişmekte olan ve yeni sanayileşmiş ülkeleri desteklemek için toplam 20 milyar avroluk fon harekete geçirilecektir. Bu amaçla, AB Komisyonu'ndan, üye devletlerden ve finans kuruluşlarından, özellikle Avrupa Yatırım Bankası ve Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası'ndan sağlanan fonlar toplanacaktır.

Özellikle daha az gelişmiş ülkeler için COVID-19 salgını ile etkili bir şekilde mücadele etmek için yeterli kaynağa sahip değildir. Almanya bu nedenle uluslararası ortaklarına önemli miktarda destek sözü vermektedir. Örneğin, Federal Hükümet, COVID-19 ile mücadelede Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) çabalarını finanse etmek için 50 milyon avro katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, Salgın Hazırlık Yenilikleri Koalisyonu (CEPI) aşı girişimini desteklemek için 140 milyon avro ve Aşı İttifakı GAVI'yi desteklemek için 600 milyon avro daha sağlamaktadır. Federal Hükümet ayrıca, pandemi ile mücadele etmek ve ekonomik ve sosyal etkisini azaltmak için ikili kalkınma işbirliği bağlamında ortak ülkelere 21 milyon avro ayarında destek sağlıyor.

3.8. GELECEĞE DÖNÜK BEKLENTİLER

Önde gelen Alman ekonomistleri, coronavirus (koronavirüs) salgınının sonuçlarına yönelik olarak 15 sayfalık bir önlemler bildirisi yayımlamışlar ve bu bildiride 2020 yılı ilk yarısında Almanya ekonomisinde bir daralma beklediklerini ifade etmişlerdir. Bu bildiride, şimdi alınacak önlemlerin daha sonra coronavirus'ün (koronavirüsün) yaratacağı sonuçlar ile mücadele etmekten daha kolay ve etkin olacağına vurgu yapılmıştır.

Duisburg-Essen Üniversitesi tarafından yapılan bir araştırmaya göre de, Alman otomotiv markalarının depolarında, toplam 1,3-1,7 milyon araçlık stoğun bulunduğu ve hiçbir şirketin kullanmadığı üretim kapasitesini yıllarca taşıyamayacağı, "iyimser bir tahminle" şu an otomobil üreticisi firmalarla, onların yan sanayinde çalışan yaklaşık 830 bin kişiden en az 100 bin kişinin işine son verileceği, sektörün ürettiği araçlara yönelik talebin bu yıl içinde yüzde 15 azalacağı tahmin edilerek sektörün tekrar kendine gelmesinin 10 yıldan fazla bir zaman alacağı öngörüsünde bulunulmuştur.

Söz konusu araştırmada, Almanya otomotiv sanayinin ürettiği yıllık otomobil rakamının, 2019'da bir önceki yıla göre yaklaşık 400 bin azalarak 4,7 milyon otomobile düştüğü belirtilmiş ve satış oranlarının bu yıl Almanya'da yüzde 15, Çin'de yüzde 20, Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yüzde 25 ve İtalya'da yüzde 30 azalacağı tahmin edilmiştir. Talebin küresel bazda düşeceği varsayımıyla, Almanya'nın, "iyimser bir tahminle" en fazla 3,8 milyon, "kötümser bir tahminle" de 3,4 milyon araç üreteceği belirtilerek sorunun tedarik zincirindeki aksaklıklar değil, açık bir şekilde azalan talep olduğu ifade edilmiştir. Araştırmada, sektörün içine gireceği krizin şiddetini azaltmak için hükümete katma değer vergisini kaldırması ya da negatif katma değer vergisi uygulamasına geçmesi tavsiye edilmektedir. Küresel ekonomiyi tehdit eden coronavirus (koronavirüs) salgınının Alman otomotiv endüstrisinde yaratacağı sıkıntı maalesef bu endüstriye yan sanayici olarak hizmet veren ülkemiz firmalarının üretiminde ve ihracatında da olumsuzluklara neden olabilecektir.

Bu kapsamda Aşağı Saksonya Eyaleti Metal Sanayi İşverenler Derneği ve Aşağı Saksonya Eyaleti İşadamları Derneği tarafından 08.04.2020 tarihinde yapılan basın toplantısında, bünyesinde 12 adet dünya markasını barındıran ve üretimine salgın nedeniyle ara veren Volkswagen firmasında üretimin kısa sürede başlamamasının, Eyaletteki çalışan insan gücünün %60'ından daha fazlasının otomotiv sanayii ve yan dallarında çalıştığı, metal ve kimya sektöründeki küçük ve orta ölçekli tedarikçilerin salgın öncesinde

halihazırda mali sıkıntıları olduğu dikkate alındığında, Eyalet ve dolayısıyla Ülke ekonomisi için ciddi sonuçlar doğuracağı kuşkusuz bulunmaktadır.

Almanya'da otomotiv sektörünün tekrar üretime geçme planlarının büyük ölçüde Almanya'daki Federal Hükümetin ve Eyalet Hükümetlerinin kamusal alanda yaşamı normale döndürmek için uygulayacakları politikalara bağlı olduğu ifade edilmektedir.

Diğer yandan, Bavyera Eyaleti Başbakanı Markus Söder, Almanya'nın önümüzdeki süreçte milyarlarca maskeye ihtiyaç duyacağını, bunun için maskelerin Almanya'da üretimine ağırlık verileceğini ifade etmiştir. Otomotiv imalatını 30 Nisan 2020 tarihine kadar durdurmuş olan BMW firması, 8 Nisan 2020 yaptığı açıklamayla, Başbakan Söder'in çağrısına uyarak gerekli altyapıyı hızla kurmak suretiyle Bavyera'daki tesislerde günde birkaç yüz bin adet maskayı üretir hale geleceklerini duyurmuştur. Siemens firmasının da benzer bir niyet beyanında bulunması, büyük ölçekli üreticilerin sahaya girmesiyle Almanya'nın tıbbi koruyucu maske pazarında hızla önemli bir aktör haline gelme ihtimalini güçlendirmektedir.

Ayrıca, Volkswagen ve BMW tarafından yapılan ayrı ayrı açıklamalarda, otomotiv endüstrisinin ve tüketici talebinin canlandırılmasını teminen yeni araç satışlarında devlet desteği talep edilmiştir. Bavyera Eyaleti Başbakanı Markus Söder de 2009 yılında yaşanan global mali kriz esnasında bir yıl boyunca uygulanan yeni araç satın alınmasına ilişkin 2500 Euro tutarındaki hurda araç teşviğinin o dönemde anılan sanayi için başarılı olduğu ancak bugün yaşanan durumun o dönemden çok daha acil olduğu vurgulanarak bu defa uygulanacak araç başına teşvik bedelinin daha yüksek ve uygulama süresinin çok daha uzun olması gerektiği ifade edilmiştir.

VW Groubu, halihazırda Almanya'da trafikte Euro 3 emisyon standardını sağlamayan beş milyon civarında binek araç ve hafif ticari araç bulunduğu belirtilerek bu stoğun eritilmesini teminen karbondioksit emisyonlarına göre hurda teşviği belirlenmesi, bu şekilde çevreyi daha az kirleten araçlar için daha fazla devlet desteği verilmesini talep etmiştir. Ayrıca, elektrikli araçlar için uygulanan desteğin devam etmesinin gerekliliği de vurgulanmıştır. Bu yönde bir teşvik uygulanması gerekliliği Alman otomotiv sektörü ve siyasetinden de destek almakta olup, söz konusu teşviğin kısa vadede yürürlüğe konması beklenmektedir.

Alman otomotiv sanayii şu an Güney Avrupa ülkelerindeki tedarikçilerinin üretim yapamaması dolayısıyla üretimlerine tam olarak başlayamamaktadır. Ülkemiz tedarikçi firmalarının halen üretimlerine devam ediyor olmaları, Almanya'ya ihracatın artırılmasında bir avantaj olarak nitelendirilmektedir. Nitekim, VW'nin, Avrupa'da üretimini durdurduğu sırada Çin'de üretime geçmiş olduğu dikkate alınırsa, VW'nin Ülkemize yapması öngörülen yatırımının yaşanan COVID-19(korona) krizi sonrasında daha da önem kazanacağı düşünülmektedir.

Alman Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği-DIHK'nin, korona krizinde ekonomiye canlılık kazandırmak için hazırlanan teklifi Başbakan Merkel'e ve Ekonomi Bakanı Altmaier'e iletilmiştir. Teklifte, dijital uygulamaların (apps) kullanılarak, insanların günlük hayatlarında sosyal mesafeyi korumaları ve böylece evde kalma zorunluluğunu ortadan kaldırılması ele alınmaktadır.

Söz konusu çalışmada; telefonlara yüklenecek bir uygulamayla, insanların alışveriş merkezlerine, mağazalara, lokanta ve cafelere, otellere, yaya bölgelerine, sahillere, milli parklara, fuarlara dijital bilet alarak girmeleri beklenmektedir. Daha açık bir ifadeyle kişiler gitmek istedikleri yerler için dijital bilet uygulamasıyla bir nevi randevu talep edecek ve talebi gün ve saat belirtilmek kaydıyla merkezi sistem tarafından onaylanacaktır. Her mekan için olması gereken maksimum sayıdaki insan ve halihazırda o anda orada bulunan insan sayısı hesaplanarak yeni taleplere cevap verilecektir. Bu şekilde, insanların kalabalık olarak bir mekanda bulunmalarının veya kuyruk oluşturmalarının önüne geçilerek hem enfeksiyonun

yayılmasının önlenmesi hem de ekonominin canlı tutulması sağlanmış olacaktır. Bununla birlikte, gerçek zamanlı konum verilerinin insanların akışlarını eşitlemek için kullanılabileceği de gündeme getirilmiştir. Örneğin, otobüs veya trendeki kişilerin yoğunluğu zaten çok yüksekse, akıllı telefon kullanıcılarının push bildirimi ile uyarılması gibi.

Bahse konu teklif, henüz çok yeni olduğundan dolayı olumlu ve olumsuz yönleri, ne kadar uygulanabilir olduğu henüz Alman kamuoyunda tartışılmamıştır. Bilim adamlarının da belirttiği üzere, salgın halihazırda önlenirse de etkilerinin uzun vadede devam etmesi ve buna benzer yeni salgınların oluşması da ihtimal dahilindedir. Sanayide Industry 4.0 çerçevesinde akıllı fabrika uygulamalarının giderek yaygınlaştığı günümüzde halihazırda uygulanması uzak gözükse bu teklifin üzerinde, salgın sonrası normal hayata ne zaman ve nasıl döneceği konusunda bir örnek görüş olarak, tartışılabilirliği düşünülmektedir.

Almanya'da COVID-19(korona) virüs salgını Ocak ve Şubat aylarındaki ekonomik performansı önemli ölçüde yavaşlatmasa da, salgının 2020'nin ilk çeyreğini ciddi derecede etkilediği görülmektedir. Federal İstatistik Dairesi, gayri safi yurtiçi hasılanın, 2019'un IV. çeyreği ile karşılaştırıldığında; fiyat, mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış olarak, % 2,2 azaldığını açıklamıştır. Bu düşüşün, 2008/2009 küresel ekonomik krizinden bu yana görülen en büyük düşüş ve Alman birleşmesinden bu yana ikinci büyük düşüş olduğu belirtilmektedir. Hane halkı tüketici harcamaları da 2020 yılının ilk çeyreğinde keskin bir düşüş göstermiştir. Ekipmanlara yapılan yatırımlar, özellikle makine, cihaz ve otomobil olmak üzere, önemli derecede azalmıştır. Diğer yandan, devlet harcamalarının ve inşaat yatırımlarının dengeleyici bir etkiye sahip olduğu ve GSYH'da daha da büyük bir düşüşü önlediği ifade edilmektedir. Dış ticaret açısından hem ihracat hem de ithalat 2019'un dördüncü çeyreğine kıyasla önemli derecede düşüş göstermiştir. İstihdamda ise 2020'nin ilk çeyreğinde bir sene önceki senenin çeyreğine göre pek değişiklik olmadığı ifade edilmektedir (147.000 kişi, %0,3 artış gözlenmiştir).

4. ALMANYA – TÜRKİYE İLİŞKİLERİ

Avrupa'daki önemli müttefiklerimizden biri olan Almanya ile köklü geçmişe sahip, siyasi, ekonomik, askeri ve beşeri boyutları olan çok yönlü ilişkilerimiz bulunmaktadır. Üst düzey karşılıklı ziyaretlerin yanı sıra teknik seviyelerde temaslar düzenli şekilde gerçekleştirilmektedir.

Almanya'da yaklaşık 3,4 milyon Türkiye kökenli insanımızın bulunması ilişkilerimizin beşeri boyutunu teşkil etmektedir. Türk toplumunun yaklaşık 1,5 milyonu Alman vatandaşlarıdır. Türkler, Almanya'nın sosyal hayatına ve ekonomik refahına yıllardır katkıda bulunmaktadır. Almanya'da halen Türk kökenli 3 Avrupa Parlamentosu üyesi, 15 Federal Parlamento üyesi ve 52 Eyalet Milletvekili görev yapmaktadır.

18. Yüzyıla dayanan ilişkilerimiz küresel salgın sürecinde de devamlılığını sürdürmektedir.

4.1. EKONOMİK DURUM

Ülkemizin yabancı ülkelerle olan ikili ekonomik ve ticari ilişkileri dikkate alındığında, en yoğun ilişkilerin Federal Almanya ile olduğu gözlenmektedir. Almanya 2018 yılında, önceki yıllarda da olduğu gibi, ülkemizin ihracatında birinci sırada yer alırken ithalatımızda Rusya Federasyonu ve Çin'in ardından üçüncü sırayı almıştır.

Almanya'ya ihracatımız % 90 oranında sanayi mamullerinden, yaklaşık %10 oranında tarım ve gıda ürünlerinden oluşmaktadır.

Küresel salgının ülkemizde ve Almanya’da yayılma hızının arttığı 2020 yılı ilk çeyreği ile bir önceki yılın ilk çeyreği karşılaştırıldığında; toplam ihracatımızda pozitif yönde %4 değişim gözlemlenmesine rağmen, ülkemizin yaptığı ihracatta Motorlu Kara Taşıtları, Traktörler, Bisikletler, Motosikletler ve Diğer Kara Taşıtları; Bunların Aksam, Parça ve Aksesuarlarının ihracatında daralma yaşandığı söylenebilmektedir. Söz konusu üründe pazara yapılan ihracattaki daralma, ülkemizin dünyaya söz konusu üründe yaptığı ihracatta gözlenen daralmadan daha düşük seyretmiştir.

Ülkemizin Almanya’ya en fazla ihraç ettiği 15 üründen biri olan Kauçuk ve Kauçuktan eşyaların ihracatı -%15 daralma ile bir önceki çeyreğe kıyasla en fazla daralma gösteren ürün grubu olmuştur.

Karşılaştırılan çeyrek dönemlerde Mobilyalar, Tıpta veya Cerrahide Kullanılan Mobilyalar, Yatak Takımları ve Benzeri Doldurulmuş Eşya; Tarifenin Başka Yerinde Belirtilmeyen veya Yer Almayan Aydınlatma Cihazları; Reklam Lambaları, Işıklı Tabelalar, Işıklı İsim Plakaları ve Benzerleri; Prefabrik Yapıların ihracatı %58 artış göstermiştir. Sebzeler, Meyveler, Sert Kabuklu Meyveler Ve Bitkilerin Diğer Kısımlarından Elde Edilen Müstahzarlar ise söz konusu çeyrek dönemde bir önceki yıla oranla %50 ihracat artışı göstermiştir.

Tablo 8: 2019-2020 İlk Çeyrek İhracat Rakamları (1.000 USD)

GTİP	Türkiye'nin Almanya'ya İhracatı			Türkiye'nin Dünyaya İhracatı		
	2019-Q1	2020-Q1	Değişim	2019-Q1	2020-Q1	Değişim
'TOTAL	3897609	4036023	4%	42098426	42749170	2%
'87	725513	687040	-5%	6536469	6042853	-8%
'84	604941	612255	1%	3986937	4234041	6%
'61	432239	432060	0%	2249475	2078146	-8%
'62	230656	257965	12%	1734263	1734359	0%
'85	212465	211803	0%	2051834	2188352	7%
'73	163432	163217	0%	1549006	1599169	3%
'20	91409	141760	55%	426669	592533	39%
'40	155069	132123	-15%	719472	675493	-6%
'39	112248	118624	6%	1533550	1649959	8%
'71	121092	116048	-4%	1641982	1704776	4%
'76	115664	113978	-1%	771379	767039	-1%
'63	98663	111821	13%	466376	532648	14%
'08	69144	100309	45%	904735	1185292	31%
'94	58964	92917	58%	807780	956822	18%

Kaynak: ITC Trade Map

4.2. LOJİSTİK DURUM

Alman Hükümetinin Korona Virüs salgını sürecinde aldığı çeşitli lojistik önlemler aşağıda belirtilmiştir.

Federal İçişleri Bakanlığınca yapılan açıklamada Almanya Federal Cumhuriyeti 16 Mart 2020 Pazartesi saat 08.00'den itibaren Fransa, Avusturya, Danimarka, Lüksemburg ve İsviçre'ye kara yolundan geçişlerde kısıtlamalar getirdiğini duyurmuş olup, tedarik zincirinin işbu uygulamadan etkilenmeyeceğini bildirmiştir. 13 Mayıs'ta Alman İçişleri Bakanı 16 Mayıs'tan itibaren yürürlüğe giren açıklama uyarınca:

- Avusturya, İsviçre, Fransa, Lüksemburg ve Danimarka ile sınırlardaki tüm sınır kapıları yeniden faaliyete geçecektir.
- Avusturya, İsviçre, Fransa ve Danimarka sınırlarındaki kontroller numune kontrollerine indirgenecektir.
- Lüksemburg sınırındaki kontroller tamamen kaldırılacaktır.

Danimarka sınırındaki kontrollerin mümkün olan en kısa sürede kaldırılacağı ifade edilerek, ilgili tarihin hala kararlaştırılmadığı belirtildi. Avusturya, İsviçre ve Fransa sınırlarındaki kontrollerin, COVID-19 salgınının yaşanacak gelişmelere bağlı olarak 16 Haziran'da sona erdirilmesi planlanıyor.

Bu kapsamda, ülkemiz ile Almanya arasında doğrudan bir lojistik engel bulunmamakla birlikte, kara yolu ve deniz yolu taşımacılığında tercih edilecek güzergahlardaki tedbirlerin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

4.3. KARŞILIKLI GERÇEKLEŞTİRİLEN YARDIMLAR

Karşılıklı gerçekleştirilen yardımlar ile ilgili resmi bir açıklama bulunmamakla birlikte; Türkiye'nin 50'den fazla ülkeye koronavirüs salgını nedeniyle yaptığı tıbbi yardımları Almanya'nın Kuzey Ren Vestfalya eyaletine de yaptığı ancak Almanya'nın Ankara'dan bu yardımların gizli kalmasını istediği ileri sürülmektedir.

Almanya'da Birinci Alman Kanalının (ARD) haber bülteni olan Tagesschau, Türkiye'nin Kuzey Ren Vestfalya eyaletine 2 milyon maske hibe ettiğini ve söz konusu yardımı eyaletin sağlık bakanlığı sözcüsünün de doğruladığı belirtilmektedir.

5. KAYNAKÇA

1. Vikipedi Özgür Ansiklopedi – www.wikipedia.org
2. Worldometers - www.worldometers.com
3. Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi - <https://www.ecdc.europa.eu/>
4. Euronews - www.euronews.com
5. Avrupa Birliği Resmi Sitesi- <https://europa.eu/>
6. T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi - <https://corona.cbddo.gov.tr/>
7. T.C. Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi – www.ticaret.gov.tr
8. Avrupa Komisyonu COVID-19 Sayfası – https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response_en
9. Trademap – www.trademap.org
10. Avrupa İstatistik Kurumu (EuroStat) – <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200519-2?inheritRedirect=true&redirect=%2Feurostat%2Fweb%2Fcovid-19%2Foverview>
11. Federal Almanya Ekonomi Bakanlığı - <https://www.bundesfinanzministerium.de/Web/DE/Home/home.html>
12. Robert Koch Enstitüsü - https://www.rki.de/DE/Home/homepage_node.html
13. <https://www.deutschland.de/tr>